

Naročnina mesečno
25 Din, za izozem-
stvo 40 Din — ne-
deljaka izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENEK

Odgovornost izobraženih

Nikdar ni bilo v zgodovini dobe, ko bi katerikoli narod mogel pogrešati voditeljev. Sicer je nastalo zadnja leta nekaj političnih sistemov, v katerih je voditeljsko načelo prav posebno poudarjeno. Toda razmerje, ki ga fašizem in narodni socializem med voditeljem in narodom ustvarjata, je za ljudstvo poniževalno, ker se zahteva slepa in brezpogojna poslušnost in pokorščina voditelju, ki si ga narod ni sam izbral, ampak mu je bil od zgoraj postavljen. Tu ne mislimo takih voditeljev. Pred očmi imamo vodilne osebnosti, ki jih je volja naroda dvignila na površje in ki so si znali osvojiti narodovo zaupanje ali s silo svojega uma ali z zanosom svoje besede, najbolj seveda pa s svojim delom in z žrtvami, ki so jih doprinali na žrtvenik skupnih narodovih ciljev.

Za vodstvo naroda so torej potrebne posebne voditeljske lastnosti, vsaj narod jih od svojih voditeljev zahteva. Zato je stari Aristotel mislil, da bi bilo najbolje izročiti krnilo države v roke filozofom, ki bi radi svoje modrosti in izobrazbe po njegovem mnenju znali najbolje voditi usodo naroda. Gotovo je največji grški filozof s svojim predlogom izrazil precej točno tedanje ljudsko mnenje. Saj je še danes tako, da ljudstvo menda prav povsod, če že ne v filozofih, pa vsaj v svojih izobražencih gleda tisto plast, ki je k voditeljstvu poklicana. Izobraženci imajo omiko in znanje, ki ga neuko ljudstvo nima, imajo čas in pogosto tudi denar, ki je za vodstvo javnih poslov največkrat neobhodno potreben.

Le žal, da se izobraženci vodilne vloge, ki jim že po naravi med narodom pripada, vedno ne zavedajo. Nekateri mislijo, da je zlasti dandanes mnogo izobražencev, ki si že iz vsega početka niso izbirali inteligenčnih poklicev z namenom, da bi narodu služili z bolj izčrpanim razumom, ampak da bi se oskrbeli malo boljše kruha. Ostali so do danes navadni kruhoborci, pri katerih bi zastoj iskali žive zavesti o veliki odgovornosti, ki je združena z izobrazbo nasproti lastnemu narodu. Pri mnogih drugih zopet opazujemo, da z veliko marljivostjo kopirajo vede v svojem spominu in razumu, polni so znanosti in široko naobrazeni, prepro pa, da je za pravo omiko in zlasti za voditeljstvo med narodom sama izobrazba premalo. Prava omika obsega marsikaj tudi s tistega duhovnega področja, ki ga je Učenik označil z besedo: »Bodite popolni, kakor je popolen vaš Oče, ki je v nebesih«. Pomislimo samo, s kako vero, s kolikim neomajnim zaupanjem gleda preprosto ljudstvo na te, ki jim je poverilo svojo usodo. Kako strašno razočaranje in demoraliziranje mase, ako se izkaže, da voditelj — ni voditelj. Da mu pred vsem manjka volje, prevzeti na sebe voditeljsko breme; da pa tudi sicer ni ne moder, ne pogumen, ne čist značaj. Kakor fara na deželi hoče župnika, ki je v vsakem pogledu gospod, hoče narod tudi na splošno voditeljev, ki po svojih umskih, srčnih in navedenih kakovostih stoji nad njim, nad povprečnostjo. Nepopravljiva je škoda, ki jo napravi v narodu voditelj brez pravne resnosti, brez prave socialne odgovornosti, zlasti pa, če nima trdnega življenjskega nazora in zvestobe do načel, ki jih sicer z besedami proglašajo za svoje življenjsko vodilo. Nič ni bolj nespartnega kakor mnenje, da je preprosto delovno in kmetijsko ljudstvo res mogoče trajno varati z lažljivimi frazami. Demagogija nikdar ne žanje trajnih sadov. Preprosto ljudstvo, ki mnogo trpi in zato mnogo razmišlja, ima za presojanje ljudi navadno osterjši in pravilnejši čut kakor pa mestni ljudje, ki hitro menjavajo obraze in so navajeni soditi človeka po zunanosti in besedah. Vsi tisti n. pr., ki so svoje dni hodili med ljudi in jim zatrjevali, kako je vera za narod koristna in potrebna, sami pa so se le spakovali in se iz vere norčevali, vsi tisti so med vernim narodom kljub svoji krinki drug za drugim hitro propadli. Tako se tudi v drugih stvarih spekulacija na ljudsko neumnost, na njegovo neorientiranost navadno kaj hitro z obrestmi maščuje.

Morda ni zgolj slučaj, da so se ob sklepu vojne, ko je šlo za novo ureditev držav in družbe marsikje ljudske mase odvrnile od inteligence in od svojih političnih voditeljev. Prepada, ki je tu in tam zazijal med narodom in inteligenco, je inteligenca v veliki meri sama zakrivila. Mesto vodnikov, so bili narodu zvodniki. Drugod zopet so nastali politični in socialni tokovi, ki izobraženstvo že v samem jedru niso bili prijazni. To velja za masna gibanja, kakor je n. pr. boljševizem ali narodni socializem, ki streme tudi za duševnim izenačenjem in uniformiranjem in jim je vsaka samostojna misleča glava v spodboto. Mnogokje v Evropi so po vojni nastale razmere, kakor nam jih popisujejo grški zgodovinarji iz stare Grčije v dobi propadanja grške politične samostojnosti. Modri in resni ljudje se odtegujejo javnemu življenju, ki postane torišče za častihlepne stremuhne, s katerimi pameten človek ne sedi rad v družbi. Cinični (Diogenesi!) oznanjajo apatijo, vse smešijo in se iz vsega norčujejo. Pomagajo jim epikuorejci, ki državo ponižujejo v očeh množice, ji jemljejo značaj božanske zakonitosti, ker jo elikajo kot zgolj človeško ustanovo ter ji pripisujejo umazano spekulacijo na račun siromašnih ljudskih slojev. Končno se pojavijo še evdajmonisti in utilitaristi, torej poklicni koristolovci, katerim je država samo še molzna krava in nič več. Narod nima več poštenih voditeljev in propad stare Grčije je neizbežen.

Tudi evropskim narodom je bodisi prestopvoljna bodisi nasilna izločitev duševne elite iz javnega življenja prinesla samo škodo. Na splošno je političen nivo in v sodobnem evropskem javnem življenju zelo padel. Operira se največ s cinizmom, z lažmi, z nasiljem, torej s sredstvi, ki jih je svoj čas kulturni svet označeval kot »barbarske«. Vsako sredstvo je dobro, ki onemogoči političnega ali tudi samo idejnega nasprotnika. Kaka politična literatura je v evetu! V Nemčiji izpolnjuje vse duševne potrebe sedanje generacije Rosenbergov »Mythus XX. stoletja«, v katerem mrgoli neprimerno več

Trnjeva pot avstrijske neodvisnosti

Svarilo iz Londona na Dunaj

Politično ozadje avstrijskega protestnega koraka v Berlinu

Dunaj, 13. marca. c. Tukajšnji mednarodni krogi so zopet zelo pozorni zaradi razvoja razmerja med Nemčijo in Avstrijo. Opazilo se je zadnje čase predvsem to, da je začela avstrijska vlada po obiskih v Londonu in Parizu postajati mnogo bolj samozavestna napram Nemčiji, nego je bila poprej. To ojačenje avstrijske samozavesti pa je bila obenem spremljana s pospešeno legitimistično propagando avstrijskih monarhistov. To propagando je vlada mirno dopustila in jo opravičevala celo s tem, da se je celo angleška javnost prepričala, da Avstrija ne more živeti brez Habsburžanov. To najbolje dokazuje dejstvo, da so trije angleški aristokratski poslanci vložili v angleškem parlamentu interpelacijo na vlado, v kateri zahtevajo, da se Avstriji dopusti, da pokliče na prestol zopet Habsburžane.

Nemški državni kancler Hitler je namreč te dni podal neko izjavo inozemskim časnikařem, v kateri se tudi dotika problema avstrijske neodvisnosti in plebiscita o režimu. Vsebinska te izjave se sicer doselej ni objavila, pač pa je danes avstrijska vlada na-

ročila svojemu poslaniku v Berlinu, naj gre v nemško zunanje ministrstvo in tam protestira proti tej Hitlerjevi izjavi, ki jo avstrijska vlada smatra za nedopustno poseganje v zadeve avstrijske notranje politike. Avstrijski poslanik v Berlinu je danes izvršil ta korak, prvi, ki ga sedaj izvaja Schuschnigg po obisku v Parizu in Londonu. V celi vrsti sovražnih nastopov proti Nemčiji, ki so zadnji čas od vseh strani leteli proti Nemčiji, je ta avstrijski korak sam na sebi tudi zelo pomemben.

Če pa se tako avstrijska diplomacija s tem korakom v Berlinu priključuje v pozitivni obliki splošni evropski diplomatski akciji proti tajnim in skrivnim naklepom Nemčije, potem izgublja ta korak mnogo na svoji vrednosti, ker ga hočejo avstrijski Habsburžani izrabiti popolnoma na svoj način. Istočasno s tem korakom avstrijske vlade v Berlinu izjavljajo danes dunajski aristokratski krogi, da se odslej naprej habsburški propagandi v Avstriji odpira prosta pot, ker se more šibka Avstrija proti Nemčiji boriti samo s Habsburžani na čelu. Pri tem se ti

krogi danes ponovno sklicujejo na interpelacijo angleških aristokratov v angleškem parlamentu in ne zmanjšujejo svoje gorečnosti prav nič, dasi je prišla danes iz Londona zelo jasna vest, ki pravi, da angleška vlada sploh ne bo dopustila, da bi se začela o tej interpelaciji kakršnakoli razprava v angleškem parlamentu. Angleška vlada se o habsburškem vprašanju ne more izjaviti vse dotlej, dokler Avstrija tega vprašanja ni razčistila z vsemi svojimi sosedi. To se pravi, da je Anglija glede Habsburžanov prav istega mnenja, ki ga zastopajo tudi srednjeevropske države in ki pravijo, da ne more vprašanje habsburške vzpostaviti nikdar biti samo avstrijsko notranjepolitično vprašanje, ampak je eno najvažnejših vprašanj splošne mednarodne politike v vsej Evropi.

Če hoče torej avstrijska vlada s svojim protestom v Berlinu pokazati, da se danes lahko v svoji borbi proti Berlinu opira na podporo vse mednarodne javnosti, potem si mora biti tudi na jasnem, da ta jasnost ne dopušča mešetarenja s habsburškim prestolom.

Po zlomu grške revolucije

Veselje v Atenah

Kamenos o
vzrokih poraza

Atene, 13. marca. AA. Atenska agencija poroča: V zvezi velikemu mrazu je včeraj že ob 14 velikanska množica okoli 300.000 ljudi preplavila ulice, a tudi okna in balkoni so bili natrpani z ljudmi. Ta ogromna množica je čakala prihoda vojnega ministra generala Kondilisa, ki je prispel na letališče ob 18 v spremstvu 29 letal. Vso pot od letališča pa do stanovanja predsednika vlade Calderisa je množica frenetično pozdravljala Kondilisa in ga obšipala s cvetjem. Na široki avenijski Kraljice Zofije, kjer je Calderisovo stanovanje, na Trgu ustave, in v okolških ulicah je množica spominjala na razburkano morje, iz katerega so neprestano vstajali vzkliki Calderisu in njegovim delavcem, peli himne in patriotske pesmi in se zahvaljevali. Še nikdar Atene niso doživele sličnega prizora. Zastopani so bili vsi sloji prebivalstva in nešteto društev z zastavami. Begunci so prišli iz svojih okrajev, kmetje pa iz vasi na vozovih, okrašenih s cvetjem. Avtomobil s Kondilismom se je komaj prebil skozi ogromno množico.

Smrtne žrtve v Macedoniji

Pariz, 13. marca. AA. Havas poroča iz Aten, da je vojno ministrstvo izdalo poročilo, v katerem pravi, da je pri vojaških operacijah v Macedoniji od 4. t. m. našlo smrt vsega skup 9 oseb, nekaj vojakov je pa ranjenih.

Kamenos na Bolgarskem

Sofija, 13. marca. AA. Včeraj popoldne je prišel v Kirdžali grški general Kamenos s častniki svojega štaba. Nastanili so jih v nekem hotelu. Pravi, da so bolgarske oblasti našle pri generalu in njegovih častnikih 60 milijonov drahem, denar, ki brez dvoma izvira iz grških državnih blaginj.

Predsednik bolgarske vlade in vojni minister Petko Zlatev je izjavil, da bodo general Kamenos in njegovi častniki internirani v notranjosti dežele, vendar bodo oblasti z njimi ravnale, kakor se spodobi s častniki njihovega čina. General Kamenos je izjavil časnikařem: Ustavili smo boje za obrambo republike, ker so naša mesta v Macedoniji in Trakiji preveč trpela od vladnega topništva in letalskih bomb, nam je pa primanjkovalo letal in topništva. Vzlic temu bi bili pa mogli, če bi le hoteli, sami začeti ofenzivo. Tega pa nismo storili, ker nismo hoteli prelivati bratsko grško kri. Drugi republikanci bodo nadaljevali naše boje.

Dunajska vremenska napoved. Podnevi temperatura nad ničlo. Z jugovzhoda ojačenje oblačnosti.

zmot in netočnosti, kakor pa jih je vseboval svoječasi prosluli »Weltratsel« Ernesta Häckla. Ob Rosenbergu je, kar tiče »ideoloških« spisov, najbolj rodovitna Matilda Ludendorff, ki more pisariti izključno le v razmerah, kakor vladajo v sedanji Nemčiji. Toda Häckla je svoj čas znanstvena kritika vsaj lahko raztrgala in ga razkrinkala kot sleparijo, toda proti gospe Matildi Ludendorff ali proti Rosenbergu kritika niti dovoljena ni! S kako »znanstvenostjo« politično literaturo krmijo boljševiki svoje podanike, je itak znano, kakor je tudi znano, da fašizmi sploh zvesto posnemajo boljševiške »vzgojno politične« metode. Svetovnoznana vprašanja se sploh ne obdelavajo več, ali pa se jih eden ali drugi plačan »znanstvenik« loteva na takšen način, da služi predmet bolj posmešnemu, kot pa resnemu razmišljanju. Diktatorski režimi sistematično preprečujejo sleherno resnejšo miselno vajo, nočejo, da bi ljudstvo sploh o čem globlje razmišljalo. Njegova izključna duševna hrana sme biti propagandni tisk in pa beseda po radiu, ki služi v iste propagandne vrhe. Več masa ne potrebuje...

Časi za izobrazbenost vsrhe niso najboljše. Toda kar pravi Francoz: Noblesse oblige — velja tudi za izobrazbenost. Z omiko so združene važne dolžnosti ne le do sebe, temveč tudi do svojega naroda. Čeprav ima danes narodna inteligenca skoraj povsod težje stališče kot kdajkoli v zgodovini, je vseeno njena dolžnost, da se za svoj narod briga in mu z zgledom in besedo

Zahvala Jugoslaviji

Atene, 13. marca. AA. Podpredsednik grške vlade in vojni minister general Kondilis je poveril atenski agenciji avale, naj sporoči jugoslovanski javnosti tole generalovo poslanico:

Grški narod, grška vlada in grška vojska so globoko ganjeni nad iskrenimi in dejanskimi bratskimi simpatijami, ki nam jih je izkazal bratski in plemeniti jugoslovanski narod med nezasišanimi dogodki, v katere je državo potegnil Eleftherios Venizelos. Grški narod, grška vlada in grška vojska ne bodo nikoli pozabili neprecenljive moralne podpore, ki sta ji v teh trenutkih izkazala Jugoslavija in njena javnost. Mi smo jim globoko hvaležni.

Osebnost sem zelo ganjen nad pozornostjo, ki mi jo je izkazal v prvi vrsti predsednik vlade modri in izkušeni državnik gosp. Bogoljub Jevtić. Prepričan sem, da je bila ta pozornost hkratu namenjena vsemu grškemu narodu in grški vojski. Zmaga je bila na naši strani. Vojska je čvrsta v naših rokah, zvesta in zanesljiva, prepričana, da pod našim poveljstvom služi najvišjim interesom domovine.

To poslanico je general Kondilis dal dopisniku agencije Avale v pričo zbranega vsega svojega štaba.

Kos za kosom versajskega miru...

Nemčija dobi zračno armado

General Göring postane vrhovni poveljnik nemškega letalstva

Berlin, 13. marca. TG. General Göring, ki je bil kot letalski minister dozdaj šef vse vojnoletske uprave v Nemčiji, postane s 1. aprilom kot general letalstva tudi vrhovni poveljnik vsega letalstva in k letalstvu pripadajočih združenj in ustanov neodvisno od vojnega ministrstva. Z istim dnem bo s posebnim dekretom vključil tudi »nekaž letal in pilotov v vojnoletsko upravo« ter jim poveril nalogo, naj sodelujejo pri obrambi nemškega ozemlja. Topredmetno informacijo je general Göring dal danes angleškemu in italijanskemu letalskemu atašeju, med tem ko tega ni storil za Francijo, ki baje nima posebnega letalskega atašeja v Berlinu. S tem Nemčija tudi na polju oboroževanja v zraku čisto uradno preide vse predpise ver-

sajskega miru, ki v členu 198 suhoparno predpisuje: »Nemčiji ni dovoljeno imeti nobene oborožene sile niti na suhem, niti v zraku.« Nemčija je na tem, da si svobodno ustvari svoje zračno brodogje...

10.000 pilotov

Pariz, 13. marca. b. Po zanesljivih vesteh šteje nemška sportna letalska zveza pol milijona članov, od katerih je izvršujočih 80.000 članov. Vsi ostali so podporni člani. Od teh 80.000 članov stopi 1. aprila 30.000 članov v novo sestavljene letalske zbornice. Med temi 30.000 je 6000 prvovrstnih pilotov, nadaljnjih 5000 pa jih polči te dni izpit. Bodoči voditelj tega novega letalskega zbora bo general Göring, samo še ni jasno, če bo samostojen, kar je vroča želja Göhringa, ali pa bo spadal pod vojnega ministra ali pod vrhovno poveljstvo Reichswehra. Vse kaže, da se bo ta problem rešil tako, da bo prevzetih 30.000 mož spadalo pod vojnega ministra, medtem ko bo ostanke sportne letalske zveze spadal pod poveljstvo državnega ministra za letalstvo, torej pod Göhringa, in sicer neodvisno od vojnega ministra. Na ta način bo Göhring šef vojnega letalstva pod vrhovnim poveljstvom Reichswehra in samostojni šef civilnega letalstva, kot prve rezerve v primeru vojne.

Letalska moč držav

Po vesteh iz Berlina računa Nemčija, da ima Francija 5000, Anglija 2000, Rusija 2000, Italija 1500, Poljska 1300, Jugoslavija 900 in Češkoslovska 700 letal. Zaradi tega mora biti nemško zračno brodogje vsaj tako močno, da se bo lahko branilo proti temu strašnemu številu letalskih aparatov, ki jih imajo sosede Nemčije.

★

Kard. Pacelli - kamerlengo

Vatikansko mesto, 13. marca. TG. Na tajnem konsistoriju dne 1. aprila bo sv. oče imenoval državnega tajnika kardinala Pacellija za kamerlenga sv. katoliške cerkve. Oblast kamerlenga je največja, ki jo more izvrševati živeči kardinal, saj pripade njemu naloga, da vodi katoliške cerkve od smrti pa-ueža do ustolitve novega.

Kulturni boj v Nemčiji

Nasilstva proti protestantom

Berlin, 13. marca TG. Posledice objave poslanice nemške protestantske cerkve proti novemu nemškemu poganstvu in poganskega kulta krvi in plemena (o kateri je »Slovenec« že poročal) niso izostale. Po vsej Prusiji je politična oblast javno čitanje te poslanice prepovedala. V večini župnišč so političske oblasti tudi vrle in napravile hišne preiskave, da se polaste tega pastirskega lista. Nekaj protestantskih župnikov je bilo pri tej priliki tudi aretiranih. Kljub temu pa je v Berlinu župnik Niemöller javno v cerkvi prebral to pismo, za kar je bil takoj pri izhodu iz cerkve aretiran in zaprt v berlinskih zaporih.

Za one, ki so morda to vest v našem listu preželi, ponavljamo, da je evangelijska cerkev v Prusiji (Bekentniskirche) na svoji letni sinodi sprejela poslanico, v kateri v zelo ostrih besedah napada naziranje narodnega socializma o Bogu-državi ter o poganstvu oboževanju krvi in plemena. Poslanica je zelo pogumna in zabičanje svojim vernikom, da je prva zapoved ta: Jaz sem Go-

spod, tvoj Bog. Ni ti dovoljeno, da imaš razum mene še druge božove. Mi ostanemo pokorni tej zapovedi s tem, da ostanemo zvesti Kristusu, ki je bil za nas križan in je od mrtvih vstal. Nova nemška vera je vera v nasprotju s to zapovedjo. Ona dviga v versko dogmo pojmovanje o vrednosti človeške krvi in plemena. Iz krvi in iz plemena je napravila božanstva, ki naj nadomestijo pravega Boga. Takšno malikovanje nima ničesar skupnega s krščanstvom! Spriče to nevarnosti, ki grozi nemškemu narodu, moramo biti pripravljeni, da za svojo pravo vero tudi doprinesemo žrtve. Država ima svojo oblast le od Boga in od njegovih milosti ter v okviru njegovih zapovedi. Država ni noben Bog, ampak je Bogu podrejena. Končno smo dobili tudi od Kristusa nalogo, da svojo pravo vero javno pridigujemo in izpovedujemo. Naša vera zatorej ne sme izgriniti iz javnega življenja v neko zatijše zasebne pobožnosti! Tudi sili se ne bomo vdali, da bomo svoje poslanstvo mogli vršiti in da bomo svoje vernike ohranili pred zablodami, ki jim grozi, predvsem pa mladino, ki dorasča.

Proces proti dr. Rintelenu

Dunaj, 13. marca. b. Danes ob 9 se je nadaljeval glavna razprava proti bivšemu avstrijskemu poslaniku v Rimu dr. Rintelenu, ker je njegov zagovornik dr. Klee ozdravel. Na razpravi pa je bil prisoten tudi zagovornikov namestnik dr. Rabenlehner. Obtožbenec je postal v teku treh dni, ob času, ko ni bilo razprave, zelo slab in sedi v svojem naslonjaču popolnoma apatičen. Kot prica je bil danes zaslišan bivši sluga pri dr. Rintelenu v Rimu Janez Riboldi, ki govori zelo slabo nemščino, radi česar so se morali poslužiti tolmača. Riboldi je bil sedem mesecev v službi pri dr. Rintelenu v Rimu, v katero je bil sprejet na priporočilo znanega finančnika Camila Castiglionea, pri katerem je bil popreje v službi. Priča pripoveduje, da je bil dr. Weidenhammer po šestem sedemkrat na dan pri dr. Rintelenu ter se je zadrževal v salonu do 1 in 2 zjutraj. Po takih sestankih ga je dal dr. Rintelen odpeljati z avtomobilom iz poslanstva v hotel. Prvic je pripeljal Weidenhammerja k dr. Rintelenu 24 letni narodni socialist Spitzl. Weidenhammer je prišel stiri- do petkrat v stanovanje dr. Rintelena v spremstvu Spitzlja, je dva- ali trikrat proti koncu junija pa je prihajal že sam. Zagovornik: »Pod kakšnim imenom pa ste vi poznali tega dr. Weidenhammerja?« Priča: »Pod imenom Rudolf Williams.« Zagovornik: »Kdaj in od koga ste zvedeli, da je to Weidenhammer?« Priča: »Iz časopisov.« Zagovornik: »Iz katerih?« Priča: »Iz milanskega lista.« Nato zagovornik vztraja pri tem, da prica ne govori resnice, ker milanski tisk nikdar ni prinesel vesti, da se je Weidenhammer skrival pod imenom Williams. Zagovornik je predložil sodišču

ve številke »Stampes«, ki so izšle od začetka razprave do sedaj. Zagovornik vztraja pri tem, da pričevanje Riboldija ni verodostojno in da mu ni verjeti. Državni tožilec vzame v svoje roke predložene številke »Stampes« in vpraša zagovornika, če sploh zna italijanski, nakar mu je moral zagovornik priznati, da ne obvlada tega jezika. Državni pravdnik izjavi nato, da je zagovornikova trditev precej lahkomišljena in da bo on tako svobodno, da sam pregleda »Stampes«. Priča vztraja pri svoji trditvi, da je čitla vest v »Stampi«, nakar je takoj odšla k svoji mu bivšemu delodajalcu Castiglioneu in mu sporočila, kar je vedela o Weidenhammerju. Nato je sestavil znano brzojavko sodišču, ker je brezposelen, denar pa mu je posodil Castiglione, da je lahko brzojavko oddal. Radi te izjave priče se je pričel zagovornik vznemirjati ter dejal, da prihaja do zaključka, da je prica podkupljena, zaradi česar mu da predsednik sodišča ukor in poudarja, da spadajo stroški za brzojav med sodne stroške in bodo povrnjeni priči. Nato je državni pravdnik sporočil sodišču, da je našel v milanski »Stampi« vest, da se je dr. Weidenhammer, ki je nekajkrat prišel na Dunaj z napadnim potnim listom, skrival pod imenom Rudolf Williams. Iz tega se vidi, da je prica govorila resnico, ko je dejala, da je poročilo brala v »Stampi«. Pri zaslišanju Riboldija, kakor tudi ob celotnem poteku razprave je obtoženi dr. Rintelen sedel nepremično v svojem naslonjaču in srepo zrl pred se. Čuje se, da namerava zagovornik predlagati, da sodišče zasliši znanega bančnika iz Milana Castiglionea.

Kanonizacija kardinala Fisherja in Tomaža Moore

Rim, 13. marca. b. »Osservatore Romano« uradno poroča, da bo tajni konzistorij imel svojo sejo 1. aprila t. l. Na tej seji se bodo imenovali novi kardinali in škofje. Nato se proglasi kanonizacija blaženih mučnikov kardinala Fisherja, nadškofa ročesterskega in Toma Moorea, velikega kanclerja Anglije.

40 urni delovni teden v Italiji

Rim, 13. marca. c. Veliki fašistični svet je sprejel danes v načelu zakon, po katerem se v Italiji uvaja 40-urni delovni teden. Poleg tega deloča ta zakon, da bodo vsi italijanski delavci imeli v soboto popoldne počitek. Toda ob tem času se bodo morali udeleževati raznih političnih tečajev in pa nadaljevati vojaške šole. Ta zakon bo kmalu predložen parlamentu.

Nov franc. poslanik v Varšavi

Pariz, 13. marca. AA. Izšel je dekret, da je francoski poslanik v Pragi Leon Noel imenovan za veleposlanika v Varšavi na mesto La Rochea, ki je premeščen za poslanika v Bruslju. Dosedanji bruseljski poslanik Claudel pojde v pokoj. V Prago pride sedanji francoski poslanik v Belgradu Paul Naggiar.

„Razpokline“ v poljski vladi radi Beckove nemške politike

Varšava, 13. marca. TG. »Polonia« poroča, da so se v vladi, kakor tudi v BB (brezstrankarski blok, ki je na Poljskem režimskih strank) pojavile močne razpokline v pogledu nemške politike, ki jo vodi zunanji minister Beck. V vladi je več ministrov, ki se s to politiko nikakor ne strinjajo. Nadalje je »DOB« (Poljska vojaška organizacija) sklenila, da bo po vsej državi izvedla sistematično propagando proti Beckovi politiki.

Šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 13. marca.

Partija Lisicin—Stahlberg iz 13. kola je končala remis, iz 17. kola so bile končane do sedaj sledenče partije: Kan je premagal Rogozin in Alatorcev, Čehoverja, Lasker se je iz izgubljene pozicije rešil in remiziral z Lisicinom. Partija Bogatirčuk—Goglidze je končala tudi remis, iz 18. kola so končale po prvi prekinitvi se partije Menčikova—Stahlberg, v kateri je bil Stahlberg že popolnoma izgubljen, toda mu je Menčikova na neverjeten način poklonila točko, potem partija Lisicin—Bogatirčuk, v kateri je zmagal Lisicin, in partija Löwenfisch—Spielmann, ki je končala remis.

Danes so bile odigrane prekinjene partije, kar je običaj pred zadnjim kolom. Spielmann si je zelo izboljšal svojo pozicijo z zmago nad Romanovskim. Lasker je proti Rogozinu s težavo dosegel remis in se tako prebil na tretje mesto. Partija Alatorcev—Lisicinskih iz 18. kola je končala remis. Remis je končala tudi važna partija Flohr—Rjumin. Lisicin je premagal Kana in mu s tem odvzel možnost na boljši placement. Partija Lisicin—Pirc, o kateri smo poročali, da jo je Pirc izgubil, je bila še danes doigrana in je Pirc uspel, da je iz mnogo slabše pozicije rešil remis.

Stanje po 18. kolu je sledeče: Botvink in Flohr 12 in pol, dr. Lasker 11 in pol, Capablanca 11, Löwenfisch in Spielmann 10 in pol, Kan, Lisicinskih in Rogozin 9 in pol, Alatorcev, Goglidze, Rabinovič, Romanovski in Rjumin 8, Lisicin 8 in pol, Stahlberg 8, Pirc 7 in pol, Bogatirčuk 6 in pol, Čehover 5 in Menčikova 1 in pol.

Odločitev za prvo mesto bo padla v partijah Flohr—Alatorcev in Rabinovič—Botvink. Pirc igra jutri kot črna z dr. Laskerjem.

Govori ministrov

Belgrad, 13. marca. Pravosodni minister dr. Dragotin Kojić bo imel v Kragujevcu 17. marca ob 10 veliko manifestacijsko zborovanje. Dr. Kojić bo na tem zborovanju govoril o splošni politiki kr. vlade. Zborovanje se bo vršilo za mesto in okraj Kragujevac in za okolniške okraje. Ministrov govor bo prenašal belgradski radio.

Priprave za volitve

Čačak, 13. marca. m. Danes dopoldne se je vršil v tukajšnjem hotelu Lazović shod delavcev, ki ga je sklicala Delavska zbornica z namero bivših socialistov, da postavijo pri prihodnjih volitvah svojo kandidatno listo. Na shodu je govorilo več govornikov, ki so vsi napadali razne delavske voditelje, ki prejemale od delavskih institucij dobre plače ter hočejo sedaj tudi s pomočjo delavcev kandidirati pri volitvah. Na shodu je večina delavcev izrazila veliko nezadovoljnost proti dr. Zivku Topaloviću, ki misli postaviti delavsko listo za prihodnje volitve. Navzoči delavci so vpili: »Dol z Zivkom Topalovićem!« Nato so pa izvolili svoj akcijski odbor, kateremu so poverili nalogo, da pripravi vse potrebno, da bi delavstvo lahko nastopilo pri novih poslanskih volitvah brez voditeljev, ki se delavcem vsiljujejo.

Osebnosti vesti

Belgrad, 13. marca. m. Z ukazom kraljevih namestnikov je napredoval pri direkciji državnih železnic v 4. pol. skup. 1. stop. za višjega svetnika arhitekt Friderik Šmidinger; pri generalni direkciji državnih železnic je nadalje napredoval v 4. pol. skup. 2. stop. višji svetnik dr. Ivan Merslavčič, bivši tajnik v 5. skup. Pri ravateljstvu drž. železnic v Zagrebu je napredoval v 4. pol. skup. 1. stop. inž. Anton Hvala, dosedanji svetnik 4. skup. 2. stopnje; v 7. pol. skup. je napredoval pri zagrebškem žel. ravateljstvu inž. Oskar Polak; pri ljubljanskem žel. rav. pa so napredovali: v 4. pol. skup. 2. stop. za svetnike dr. Anton Maurič, dr. Zeljko Jeglič, dr. Anton Brumen in inž. Ciril Peteržel, dosedanji svetniki 5. pol. skup. V 5. pol. skup. je napredoval za svetnika inž. Ivan Gliha, dosedanji poverjenik 6. skup.; v 6. pol. skup. sta napredovala za poverjenika inž. Vladimir Mikuš ter inž. Boris Karis, višja pristava 7. skup.; v 7. pol. skup. so napredovali za višje pristave: inž. Marjan Sajovic, inž. Milan Mikuš ter inž. Vinko Kuljič, pristavi 8. pol. skup. Pri subotiskem žel. ravateljstvu je napredoval v 7. pol. skup. za višjega pristava inž. Franc Slana; pri generalni direkciji drž. železnic so nadalje napredovali: v 4. pol. skup. 2. stop. za višje tajnike 5. skup. inž. Rudolf Muha, Franc Cigoj, dr. Stanko Tominec in Jožef Zajc; v 7. pol. skup. sta napredovala inž. Vlado Rakar in Leopold Šaupah. Pri belgradskem žel. rav. je napredoval v 5. pol. skup. za svetnika inž. Josip Maleka, dosedanji poverjenik 6. skup. Z odlokom pomočnika prometnega ministra za železniško službo pri glavnem ravateljstvu državnih železnic so napredovali v 8. pol. skup. za administrativne uradnike: Fran Leskovar, Mirko Končan, za oficiale: Fran Mikl, Viktor Zagar, Ivan Praznik, Rihard Vreček, Josip Kosmač, Josip Soltes, dosedanji oficijali 9. skup. za poslovoje 8. pol. skup.: Jakob Klobučar. V 9. skup. so napredovali za oficiale: Jospina Germ, Josip Kožan, Herman Kralj, Emil Kobal, Anton Sančić, pomožni oficijali 10. skup. Za poslovoje 9. pol. skup. sta napredovala Miroslav Kralj in Leopold Studenčnik, dosedanji pomožna poslovoja 10. skup. Za risarja 9. pol. skup. je napredoval Stanko Gašperlin, dosedanji risar 10. skup.

★

Belgrad, 13. marca. AA. Od 15. do 28. julija se bo vršil v Bruslju pod pokroviteljstvom belgijskega kralja šesti mednarodni tehniški in kemijski kongres poljedelske industrije.

Pravoslavna cerkev na Balkanu

V Romuniji

V povojnem času sta se obe cerkvi v Romuniji in Jugoslaviji v svoji razumljivi zavesti povzdignili v patriarhalne cerkve, to se pravi takšne, ki jim ne stoji na čelu samo metropolit, ampak patriarh. Takšnih patriarhatov je bilo v vsej cerkvi v starih časih samo 4: Carigrad, Aleksandrija, Antiohija in Jeruzalem. V 16. stoletju se jim je pridružil še peti patriarhat, to je moskovski, ki pa je bil v 18. stoletju ukinjen, a l. 1917 zopet obnovljen. Tem se torej zdaj pridružujeta še Bukarešta in Belgrad. Zadnji ima na vsak način zelo stara izročila in je navezan na nekdanji srbski patriarhat Ipek-Peč, ki je bil ustanovljen že v 14. stoletju in ki so ga ukinili Turki.

Romunsko pravoslavno cerkev vodi patriarh Miron Christea. Lanskega leta je Cerkev imela 23 škofij s 14 milijoni duš in 10.000 občin. Duhovščina se vzgaja na treh bogoslovnih fakultetah, 4 akademijah in 15 bogoslovnicah. Verskih in teoloških časopisov izhaja 60. Teoretično so veroizpovedi enakopravne, dejansko pa velja pravoslavna za državno. Poleg te obstoji katoliška unijska, ki šteje 1,3 milijona duš.

Tudi romunska cerkev se bori proti brezboštvo in raznim sektam. Vladi je celo predlagala, naj bi se na višjih šolah vpeljal pouk o sektah, o antropozofiji, teozofiji, spiritizmu in tudi o prosodizizmu. Za svojo propagando rabi cerkev tudi tehnična sredstva, kakor so n. pr. verski filmi. Konservativni krogi, posebno pa redovniki, so odklonili prenašanje službe božje po radiu. Konservativnost teh se je posebno pokazala pri zahtevi, naj bi se zopet vpeljal julijanski koledar.

Na bogoslovni fakulteti na vseučilišču v Kišinevu so osnovali poseben misijonski zavod, kjer naj bi se vzgajali bodoči ruski misijonarji. Pri patriarhatu obstoji misijonska centrala, nadalje razvija tudi »Vseromunsko pravoslavno društvo« živahno delavnost v misijonstvu in vzgaja posebne »misijonske specialiste«. Bogoslovci se uklijo v nekaterih zavodih tudi angleščine in to glode na težnjo za zblizanjem z angleško cerkvijo. Tako naj bi se tudi pripravila izdaja liturgičnih knjig v angleškem jeziku.

V Jugoslaviji

Jugoslovansko pravoslavno cerkev vodi patriarh Varnava. Novembra 1931 ji je bila dana nova ustava, ki je dovolj elastična. Ta cerkev ima 21 škofij v državi in 5 izven nje. Število njenih vernikov znaša 6,8 milijona duš. V zadnjem času je v teku reorganizacija redovništva; redovniški predpisi naj bi bili bolj strogi. Na vsem področju javnega in cerkvenega življenja se opaža konservativna usmerjenost cerkve. Novi koledar je sprejela pravoslavna cerkev v Grčiji, Romuniji in tudi patriarh v Carigradu, srbska pravoslavna cerkev pa ga je odklonila. Nadzorstvo nad bogoslovniimi fakultetami in bogoslovnicami je bilo poostreno; značilno je tudi, da je bila prepovedana zgradba krematorija v Belgradu. Odnosi srbske pravoslavne cerkve z rusko, ki ima sedež v Sremskih Karlovcih, so dobri. Srbska pravoslavna cerkev je postavila več cerkva v Dalmaciji in v prečasnih kraljih. V Zagreb je prišel iz Niša metropolit Dositej, ki je zelo delaven.

ZALOST V CERKVI

Smrt priljubljenega jugoslovanskega narodnega kralja Aleksandra I. je seveda zanesla splošno žalost tudi v cerkev. Kralj je na predlog patri-

arha imenoval laični patriarhalni svet, v katerem je 12 mož, med njimi je en minister na razpoloženju, en vojvoda, en aktivni predstavnik državnega sveta, en vseučilišni profesor, dva senatorja, član najvišjega sodišča, en pisatelj, en bančni ravatelj, en arhitekt, en trgovec in en posestnik.

V Bolgariji

Na čelu pravoslavne cerkve v Bolgariji je metropolit Stefan. Število škofij se je povečalo od 10 na 13. Cerkev šteje 4,5 milijona duš. Bogoslovna fakulteta obstoji v Sofiji (110 dijakov). Bogoslovnica je v Plovdivu in v Sofiji. Cerkev čuti močno komunistično brezbožniško propagando.

Od l. 1870—1872 obstoji v Bolgariji tudi katoliška unijska cerkev, ki šteje okoli 6000 duš. Opaža se splošna reorganizacija cerkve, ustanavlja se bogoslovni tečaji, redovniške šole, v teku je tudi dobrodelna akcija cerkve. V katoliških krogih je zbudil pozornost krst kraljeve hčerke po pravoslavnem obredu. S tem je bil podan dokaz, da se smatra monarhija za pravoslavno.

SAMOSTAN ATOS V NEVARNOSTI

V Grčiji šteje pravoslavna cerkev 79 škofij in 6 milijonov duš, 8500 duhovnikov, 270 samostanov, 6000 menihov in nun. Poskus uvedbe civilnega zakona je zadel na odpor cerkve. V cerkvi se je začel »notranji misijon«. Tako je bila lanske leto uvedena v postnem času nedelja notranjega misijona. Ta dan naj bi Cerkev v vseh cerkvenih govorih opozarjala vernike na potrebo o znanju verskih resnic. L. 1924 je bil vpeljan gregorijanski koledar, ki so ga konservativni krogi, zlasti redovniki precej časa odklanjali. Vladi bi rada razpustila slavni samostan na gori Atos in motivira to namero s tem, da se je število redovnikov od 15.000 (?) v letu 1914 znižalo na 2500. Odkar grška vlada ne pusti Slovanom, da bi prihajali v samostan, se je število redovnikov silno znižalo. L. 1914 je bilo v samostanu še 2000 Rusov, l. 1931 samo 600.

Med katoliškim nadškofom Filipuccijem in Caldaresevo vlado je prišlo do preloma; vlada sploh odreja zakonitost obstoja katoliške škofije.

Ob Sredozemskem morju

Število pravoslavnih v Albaniji znaša 200.000, cerkev šteje 438 občin in 27 redovnih samostanov. Državna cerkev je mohamedanska.

Pravoslavna cerkev na Cipru ima 200.000 duš, ki so po večini vsi Grki. Poleg nadškofije obstojijo še tri škofije. Angleška vlada je od 4 škofij iz političnih razlogov izgnala 2. Nadškof je pred kratkim umrl. Tako upravlja danes vse cerkev samo en škof.

Patriarhat v Carigradu je pred vojno štel 84 škofij, toda po vojni je prišel ob vso moč. Danes je to prav za prav samo častni naslov škofa, ki vodi samo cerkev v Carigradu in okolici. Podrejenost eksarhatov v Londonu in v Parizu ter pravoslavne cerkve v Ameriki je samo teoretičnega značaja.

Patriarhat v Aleksandriji ima pod seboj kakih 13.000 duš, patriarhat v Jeruzalemu ni po smrti patriarha Damijana zaseden. Patriarhat b se radi polastili Arabci, toda Angleži se jim zoperstavljajo. Cerkev vodi sedaj metropolit Keldion Ptolomejski. — Patriarh v Antiohiji je dušni pastir 250.000 vernikov, ki so večinoma Grki. (Po reviji »Osto-Europa«.)

Ljubljanska občinska seja

Ljubljana, 13. marca.

Danes ob 5 popoldne je bila redna javna seja ljubljanske občinskega sveta. Sejo je otvoril in vodil župan dr. Ravnihar, v imenu banske uprave pa ji je prisostvoval inspektor dr. Guštin. V predsedstvenem poročilu se je župan spominjal raznih uglednih pokojnikov, kakor župnika Vrhovnika, polkovnika Stavana Svabiča, senatorja dr. Rožiča, trgovca Stupice, univ. prof. ing. Frosta, pisatelja dr. Zbaničnika, voditelja mestne prodajalne Jaka in ačeniaka Mihajla Pupina. Vsem je občinski svet vzdiknil »Slava«. Župan je dalje omenjal jubilej predsednika Masaryka, ki ga je proslavila tudi Ljubljana. V imenu mestne občine je župan poslal brzojavno čestitko v Prago.

Dalje je župan sporočil, da je banska uprava razrešila tri občinske svetnike, namreč ing. Beveca, Zitnika in Zajca. Župan se je tem zahvalil za dosedanje delovanje. Dr. Bohinjec je odstopil kot načelnik presonalno-pravnega oddelka. Za novega načelnika je izvoljen dr. Šubie, za podnačelnika pa Rupnik. Pritožbo mestne občine proti zadrževanju nekih aktov občinskega sveta od strani banske uprave je državni svet zavrnil. Mestna kontrola je izdala razrešnico za občinske račune v l. 1929, 1930 in 1931, v kratkem pa izda še razrešnico za l. 1932 in 1933. Dokončno je odobrena tudi licitacija Bleiweisove ceste. (Bravo!)

Podžupan Jare pripominja, da je s tem zaključena velika akcija za tlakovanje mestnih cest in ulic iz kaldrminskega sveta ter predlaga, naj občinski svet izreče zahvalo bivšemu generalnemu direktorju carin in sedanjemu članu glavne kontrole dr. Konradu Šmidu za naklonjenost, ki jo je kazal Ljubljani s kaldrminskim fondom in zgradbo carinarne. Soglasno sprejeto.

V barjanski odbor sta bila nato izvoljena kot zastopnika mestne občine Vrbine in Lovša. (Prav ta dva sta pri volitvah v omenjeni odbor kot predstavnika JNS pri ljudstvu propadla.)

Finančnega oddelka poročilo je podal Tavčar. Predlagal je, naj mestna občina najame pri Drž. hip. banki posojilo 2.500.000 Din za prestatitev municijskih skladišč. Mestna občina mora za garancijo za to posojilo zastaviti rdečo hišo. Soglasno sprejeto.

Sledile so razne pritožbe proti prirastkarini in proti predpisom mestnih davščin, med temi tudi ena pritožba Pokojinskega zavoda, dalje pritožba proti predpisu za hidrante itd. Sprejeti so bili soglasno predlogi oddelka, ki večino teh pritožb odklanja. Zavrnjeni sta bili pritožbi dveh trgovk, ki sta bili kaznovani zaradi tihotapstva. Tvrdis ing. Dukič se dovoli podaljšanje termina za zgraditev nove hiše na bivši mestni parceli ob Gajevi ulici do konca leta 1936. Odobreno je bilo mestni delavski zavarovalnici arondiranje njenega posestva na Otočah. Sprejeti je bil predlog oddelka, da se odpiše najemnina raznim prosičem, kakor raznim društvom, uradom in pa revnim najemnikom.

Tehničnega oddelka poročilo je podal ing. Pavlin. Sprejeti so bili predlogi oddelka, ki se nanašajo na razne parcelacije, male zamenjave zemljišč in male odprodaje sveta. V Vošnjakovi ulici bo uredjen promet, in sicer deloma enosmeren deloma dvosmeren, napravljeni pa bodo tudi hodniki. Dosedanje evangelijsko pokopališče bo sčasoma opuščeno ter je bil sprejet predlog, naj se sporazumno s cerkveno občino določi rok, po katerem bo prepovedano tam pokopavati mrtlice, namreč po enem

letu. Sprejeti so bili tudi predlogi oddelka glede sprememb načrtov o napravi zbiralnega kanala v Šiški.

Personalno-pravnega oddelka poročilo je podal dr. Šubie. Sprejeti so bili odsekovi predlogi o sprejemu v domovinsko zvezo, o zagotovitvi sprejema, oziroma o odklonitvah. Sklenjeno je bilo dalje, da se bo v bodoče delavski red za mestne delavce tolmačil tako, da nedelje ne bodo vštete v dopust. Izvoljen je bil nato gasilski odbor: Turk, ing. Pavlin, Dachs, Vrbine, dr. Rus, dr. Fux itd. Izvoljen je bil nato naslednji upravni odbor za državne meščanske šole: predsednik župan sam, poslovoja šolski upravitelj Hočvar, zdravnik dr. Marjan Ahčin, iz obč. sveta: Adamič, Rupnik, Blagajne, Ambrožič, iz občinstva: Alojzij Potočnik. Ustanova dr. Košmerlija je bila podeljena Stefanu Srakarju, dijaku IV. razreda arh.-gradbenega oddelka Srednje tehn. šole. Podeljenje so bile nekatere manjše ustanove. Mesto razrešenih občinskih svetnikov so bil izvoljeni nato: v personalno-pravni odbor Kosem, v tehnični odbor Olup, v obrtno-industrijski Urban in Dachs, v kuratorij pogrebnega zavoda dr. Klepec in Ambrožič, v odsek za upravo mestnih hiš Ambrožič, v direktorij mestne zastavljalnice Blagajne, v odsek za vožnje Novak, v upravni odbor klavnice Urban, v odbor Malo-železniške družbe je določen ing. Pavlin.

Kulturnega oddelka poročilo je podal podžupan prof. Jare. Poročal je o ustanovitvi mestnega muzeja, ker je dosedanji Narodni muzej prenatrpan in zlasti labacenski ne pridejo do veljave. V mestnem muzeju bodo organizirani še naslednji muzeji: glasbeni, gledališki, literarni, planinski, šolski, sportni, narodno-obrambeni, primorski in drugi. Predlog oddelka je bil sprejet, enako tudi predlog za zaščito zgodovinskih spomenikov pri Sv. Kristofu.

Župan dr. Ravnihar je nato sporočil, da je v imenu mestne občine poslal čestitke tudi k jubileju Hinka Nučiča v Zagreb ter da je dobil od celoveškega župana vabilo na sejo, na kateri bodo sklepali o zračni zvezi: Salzburg-Celovec-Ljubljana-Sušak. Te seje se bo župan osebno udeležil.

Pri samostojnih predlogih je podžupan prof. Jare naglašal, da bo g. Josip Turk v kratkem dopolnil 70 let življenja ter da bo tudi 40 let, odkar je v ljubljanskem občinskem svetu. Predlaga uje-govo izvolitev za častnega člana mesta Ljubljane. To je bilo soglasno in v aplavzov sprejeto, nakar se je g. Turk ganjen zahvalil, župan in obč. svetniki pa so toplo čestitali novemu častnemu občanu. Med samostojnimi predlogi je omeniti še predlog podžupana Jare, da se uredi vprašanje mestnih voženj, da se odpravijo luksuzni konji in da se doseže sporazum z zadrugo izvoščkov in avtolaksijev. Predlog je bil odkazan oddelkom. Pičman je vložil nujen predlog za regulacijo lirske ulice. Nujnost je nasprotoval iz finančnih razlogov Tavčar, nakar je večina občinskega sveta nujnost zavrnila in je bil predlog odkazan oddelkom.

Sledila je tajna seja. Upokojena sta bila sluga Josip Jontes in dohodarstveni paznik Rudolf Gale. Društvo mestnih uradnic je vložilo prošnjo za priznanje 100% stanarine, pa je bila prošnja odklonjena.

Danes vaje celokupnega pevskega zbora »Ljubljane«.

Mihajlo Pupin - umrl

Iz Amerike je prišla žalostna vest, da je tam umrl slovit učenjak in profesor na znameniti Columbia-univerzi, naš veliki rojak prof. dr. Mihajlo Pupin. Z njim izgubi Amerika enega svojih največjih učenjakov, na katerega je bila poleg Amerike ponosna predvsem tudi Jugoslavija. Življensko delo pokojnega dr. Pupina je tako ogromnega obsega, da si sedanjega stanja elektrotehnike in drugih tehničnih zadev brez njega sploh ne bi mogli predstavljati.

Dr. Pupin se je rodil 1. 1857 v Idvoru v Banatu kot sin srbskih staršev. V svojih spominih sam pripoveduje, da je bil v mladosti pastirček. Nižjo gimnazijo je študiral v Pančevu, 15 let pa mu je bilo, ko ga je obšlo hrepenenje po širnem svetu ter je odšel v Ameriko. Tam si je služil kruh kot tovarniški delavec, obenem pa je marljivo obiskoval večerne tečaje, da si je osteril izobrazbo. Dopršil je res gimnazijo in univerzo. Na Columbia univerzi so kaj hitro spoznali ostri duh ambicioznega mladeniča, njegovo iznajdljivost, predvsem pa njegovo veliko marljivost. Columbia univerza ga je poslala kot svojega gojenca študirati fiziko v Cambridge in v Berlin. L. 1891 je v Berlinu položil disertacijo ter bil proglašen za doktorja fizike za temo: »Osmotni pritisk in njegove zveze s prostro energijo.« Od tedaj je bil profesor na Columbia univerzi v New Yorku. S svojimi znanstvenimi deli, nešteti iznajdbami, patenti in tehničnimi izboljšanjmi je kmalu zaslovel po vsem svetu. Glavne njegove publi-

kacije obravnavajo vplive razbremenitev vakuumov, sprostitve elektrike v razredčenih plinih, koronske sprostitve, električne oscilacije malih frekvenc in rezonance, termodinamične krožnosti v plinih in pari, rezonančne analize v izmeničnih in večfaznih plinih, avtomatično živosrebrno črpalko, zakon o elektromagnetni indukciji struji, poskuse s katodnimi žarkovi, radiografijo s fluorescenčnimi žarki, reflektse Röntgenovih žarkov itd. Med najvažnejše Pupinove iznajdbe spadajo takozvani kaleni, s katerimi se preprečujejo slabljenja toka v telefonskih kablilih in še nekateri drugi iznajdbi na polju elektrotehnike.

V ameriški javnosti je užival Pupin ogromen ugled. Poleg elektrotehničnih iznajdb in ugotovitev, ki se jih sedaj poslužuje ves svet, ima Pupin tudi velike zasluge za domovino. Da poteka jugoslovanska meja v Banatu kolikor toliko ugodno, je velik del zasluge Pupina, ki je pri mirovnih pogajanjih znatno vplival na Wilsona, s katerim sta bila prijatelja. Pri mirovnih pogajanjih so Italijani zahtevali zase tudi Bohinj in Bled, češ, da bodo šele potem strateško zavarovani. Pupin je pri Wilsonu dosegel, da se je ta odločno uprlo nepravilni italijanski zahtevi. Torej moramo biti Pupinu hvaležni tudi mi Slovenci!

Velikega znanstvenika in učenjaka bomo ohranili v trajnem spominu! Spominu Mihajla Pupina slava!

Delavska stavka in poravnava

Prejšnji teden so pričeli stavkati delavci tvrdke Zagar v Zabji vasi pri Novem mestu zaradi znižanja že itak skromnih plač in zaradi prehudih šikan. Delavci, ki so začeli stavkati v prehudem razburjenju, bi ne bili sami opravili veliko ali pa nič, da se ni zanje zavzela novomeška strokovna skupina delavcev in nameščenecv, jih organizirala in sklicala velik delavski sestanek, katerega se je udeležilo preko 70 delavcev (nekateri od teh so bili tudi od drugih podjetij in brezposelni). Zbrana množica je protestirala proti razmeram v podjetju in izkoriščanju delavstva. Zastopniku Jugoslov. strok. zveze, ki je prišel iz Ljubljane, so povedali, da se jim je znižala plača od 2 Din na 1,70, 1,20 Din in 1 Din na uro ter da jih je delovodja po mili volji odpuščal, kadar se mu je zljubilo, ne meneč se za zaščitni zakon delavstva. Tudi je bilo postopanje delovodje in priganjača proti delavcem vse prej kot lepo. Sploh so smatrali delavce le za »raja«, ki pač ne spada med ostale ljudi. Slednjič so si delavci na tem sestanku izvolili svoje zastopnike, kateri so skupno z zastopnikom Jugoslov. strok. zveze g. Lombardom točno in podrobno informirali o zadevi g. okr. načelnika, ki je obljubil delavstvu svojo pomoč. Da se razčisti vprašanje nastalega spora, je sklical uradno razpravo, katero je vodil sam. Razprave so se udeležili delavski zastopniki, g. Lombardo, župan smihel — stopiške občine in delovodja podjetja. Spor se je likvidiral po skoro dveh urah razpravi tako, da se zvišajo mezde zopet na Din 2 na uro, da se sprejmejo vsi stavkajoči delavci zopet na delo in da morajo prenehati vse šikane od strani podjetja proti delavcem. Ako pa bo podjetje kakega delavca odpustilo, se mora to zgoditi z navedbo vzroka v smislu zakona na 14 dni. V splošnem se mora podjetje bolj držati zaščitnega zakona za delavce, kot se ga je doslej.

Delavci in delovodja so bili s tem dogovorom zadovoljni ter so se mirno razšli, drugi dan pa so šli zopet na delo.

32 zabodljajev z nožem

Nedaleč od vasi Kalesije na cesti Tuzla—Zvornik v Bosni se je pretekle dni zgodil strašovit roparski umor, kakršnega tamkajšnji ljudje še ne pomnijo. Kmet Marko Delić je imel na okroženem sodišču v Tuzli neke opravke. Prišel je zvečer v Zvornik, ki leži na poti v Tuzlo. Tu je pri nekem kavarnarju prenočil. Med znanici je v kavarni dobil tudi nekega Salihagića iz Kalesije. Ko je Delić zjutraj plačeval, je Salihagić videl, da ima pri sebi precej denarja. Nato sta skupno nadaljevala pot v Tuzlo. Med potjo pa je Salihagić Delića zapeljal v neki gozd in ga iznenada zahrbtno napadel z nožem. Najprej ga je zabodel

Naiboljšo obrambno sredstvo proti prenosu nalezljivih obolenj potom ustne dupline in grla so okusne ANACOT-pastilje dr. Wanderja. — Dobe se v vseh lekarnah. Cena male a zavitka Dn 8—, velikega zavitka Din 15—.

Po petih letih pojasnjen umor

Iz Dervente v Bosni poročajo: V začetku leta 1930 so našli ob reki Utrini strašno razmesarjeno truplo neznanega človeka. Tedaj so ugotovili, da je morilec svojo žrtev ustrelil z revolverjem, nato truplo iznakazil z nožem in vrget v reko. Tedaj je preiskava za zločinca obstala na mrtvi točki. Te dni pa so orožniki povsem slučajno pojasnili to skrivnost. Žena istrskega emigranta Ana Rupenovič se je skregala s svojim možem Ivanom in ovadila orožnikom, da je njen mož skupno s še dvema istrskima emigrantoma pred petimi leti izvršil začetni umor. Rupenovič in ostala dva so takoj prišli in sta delno že priznala zločin. Vsi štirje s pokojnikom so tvorili roparsko tolpo, ki ima na vesti tudi več drugih zločinov. Neke noči pa je Rupenovič z revolverjem ustrelil poglavarja bande Božo Banka, čigar truplo so pred petimi leti našli.

— Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, tganju v udih, stotrite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Frans Josefovec grenčice«.

Dva blaznika - morilca pred sodiščem

Jakob Mrzlikar in Valentin Primožič prideta v lepoglavski zavod

Ljubljana, 13. marca.

Stari avstrijski kazenski zakon ni določeval posebnih obravnjav proti morilecem, ki so bili od izvedencev-psihijatrov spoznani za blazne in torej neodgovorne za svoje zločine. Proti njim je bila kazenska preiskava ustavljena, nato pa je sodišče odredilo, da so bili taki blazniki odvdeni v umobolnico. Novi naš kazenski zakon pa določa posebno obravnavo po § 110 k. p., ki je zgolj formalnega značaja, na kateri mali senat sklepa, da se blaznik-hudodelec odda v poseben zavod. Za blaznike-hudodelce je tak zavod za zdravljenje in čuvanje v Lepoglavi na Hrvaškem. Mali kazenski senat pod predsedstvom s. o. s. g. Frana Gorečana je danes kratko obravnaval kar dva slučaja o blaznikih-morilecih. Obe obravnavi sta trajali dobro uro do 10. dopoldne.

Valentin Primožič, človek visoke in krepke postave, je 33 let star in posestnik v Koprivniku, občina Osolica pri Zireh. Ima posestvo okoli 32 oralov zemlje. Je oče 8 otrok. Lani jeseni neke nedelje zvečer je z dolgim kuhinjskim nožem zaklal sorodnico, sestro svoje žene, Veroniko Filipičevič. Kar 16 vbodlin ji je dal, med temi 4 smrtonosnevarne. Po zločinu je mirno odšel na orožniško postajo in povedal: »Zločin sem napravil. Babo sem zaklal. Zaklal sem tistega huduča Filipičevega. Baba je bila silno močna. Tako sva se držala, da so kar kosti pokale.«

Senatni predsednik: »Veste, za kaj gre zakaj ste v zaporu?« »Mislim, da zaradi tiste ženske. Pa zdravnik mi je dejal, da vse to ni nič res.« »Toliko časa ste jo suvali, da je mirno obležala.« »Ne vem.« »Veste, da ste nekoč, ko je vašega 1 leto starega otroka ščipalo po trebuhu, šli po koso in ste ž njo žagali po trebuhu.« »Nič ne vem.« Takrat so domači preprečili večjo nesrečo. »Enkrat ste kravi odbili rogove, da bi boljše mleko dajala.« »Nič ne vem.«

Primožič je zločin izvršil v hipni blaznosti. Psihijatri so ga označili za skrajno nevarnega in predlagali njegovo internacijo, ki je neobhodno potrebna. Mali senat je sklenil, da se Valentin Primožič odda v lepoglavski zavod. Predsednik: »Boste šli v zavod, da se tam ozdravite. Ali je prav tako?« »Prav, gospod!«

Jakob Mrzlikar, 42-letni mehanik, oženjen, stanujoč svojčas na Viču, Tržaška cesta št. 94, je oče dveh lastnih otrok, prižen pa jih je še 6. Lani v ponedeljek 17. sept. okoli 7. zjutraj je ustrelil svojo več let starjšo ženo Ano Mrzlikarjevo roj. Škerljevo vdovljeno Kozino. Mrzlikarjeva je pospravljala sobo, ko je stopil notri mož in oddal proti njej dva smrtonosna revolverjska strela. Žena je zavpila še kratko: »Saj vidiš, da imam otroke preživljati!« Njegova hčerka pa

obupana: »Oče, kaj delaš?« Jakob Mrzlikar se je 1. 1922 slučajno spoznal z vdovo Kozinovo. Popravil ji je kolo, nato sta se spoznala in poročila. Sprva sta bila srečna. Črv ljubosumnosti pa je razdril zakonsko življenje. Zadnji čas se je Mrzlikar potikal po gozdih in spal po kozolcih. Govoril je okrog, da ga je hotela žena zastrupiti s fižolom in kranjsko klobaso. Slišal je tudi, da ga hoče žena spraviti na Studenec.

V preiskavi zaslišani sorodniki in druge priče so podrobno opisali družinske razmere in duševno stanje Mrzlikarjevo. Bil je drugače marljiv delavec, ki ni dosti pil. Njegova edina strast je bila: kolestarsenje, vožnje z motornim kolesom in razne kolestarske dirke. Rad je sežigal tudi bankovce. Bil je velik čudak—dedno obremenjen. Sestri je poprej pravil: »Živim in spin, kjer me noč za teče.« V nedeljo pred dogodkom je kljub dežju spal v travi. Stražniku se je sam javil in mu izročil revolver, češ: »Babo sem ustrelil.« Stražnik mu ni verjel: »Ne delajte dovtipov!«

Psihijatra sta ga spoznala za dedno obremenjenega in duševno razkrojenega. Poročilo med drugim omenja:

»Mrzlikar je prepričan, da sedi na zabojih smodnika. Za ženo misli, da služi kot usmiljena sestra v bolnišnici. Govori: »Če me ubijejo, je tudi prav. Bo boljše ko tistih 13 let, ki mi jih je žena namenila na Studencu.«

Tudi Jakob Mrzlikar bo oddan v lepoglavski zavod. Sklep sodišča je sprejel apatično in brez ugovora.

Prvi sv. misijon na Skaručini

Koncem februarja in v začetku marca so imeli na Skaručini pri Vodica h. p. misijon, ki sta ga vodila gg. jezuita p. Pristov in p. Zore iz Ljubljane. Obisk je bil zelo številčen. Spovedanih je bilo okrog 800 oseb, obhajanih pa 2000. Veličastna je bila procesija presv. Rešnjega Telesa v soboto zvečer z gorečimi svečami in krasno razsvetljavo pri cerkvi in v cerkvi Skaručinski mošnje in fantje so v svoji navdušenosti iz lastnega nagiba postavili ob cesti, kjer se je pomikala procesija, 12 mlajev in slavalokov, okrašenih z venci. Še veličastnejši pa je bil sklep misijona v nedeljo popoldne. Najprej je bil blagoslovljen misijonski križ, nato pa se razvila veličastna procesija tisočglave množice domačega in sosednega prebivalstva za lepim novim misijonskim križem, ki so ga nosili štirje postavni fantje iz Polja pri Skaručini. V procesiji so verniki glasno molili sv. rožni venec, pevali, pod vodstvom organista iz Trboja, pa so prepevali krasne pesmi. Vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je prvi sv. misijon na Skaručini tako lepo uspel, naj Bog obilno poplača.

borskem bogoslovju. Odločili smo se, da ne bomo za svet, temveč bomo šli v svet. Da, govorili smo, se spominjali, govorili smo o preteklosti ter gledali v bodočnost. Sklepe smo delali, sestavljali smo načrte, nismo se bali življenja. Novo življenje smo začeli. Poglobili smo se v študij, zgodovino, filozofijo, biblične vede. Sprejemali smo učenost, razpravljali smo o koncilih, papežih, razkolu, trli smo si glave ob ontologiji ter kozmološkem dokazu in se čudili svet. Tomažu Akvincu, govorili smo o Mozesovih knjigah, rokopiših, papirusih. In tako dalje. Obenem smo tudi začeli novo notranje življenje, življenje molitve in meditacije. Izpiti. Počitnice. Krepko smo začeli drugo leto. Lutra smo osvetljevali od vseh strani, pogledali smo v dobo sem do Pija XI., poglobljali smo se v Pavla, govorili smo o svobodni volji. In tako dalje. Pa, končal nisi! Tik pred veliko nočjo si odšel na dopust. Nismo se vznemirili radi tega. Saj nisi nikdar tožil o kakih boleznih; in če ti je kdo o tem kaj omenil, si mu odgovoril s šalo. Po veliki noči so pa prišli žalostni glasovi. Jetika. V počitnicah so te tovariši obiskovali v celjski bolnišnici, toda nihče ni vzel stvari za tako resno. Brez Tebe smo začeli letošnje leto. Ni Te bilo, nič več nismo slišali Tvojega glasu, nič več nismo slišali Tvojega smeha. Pač pa smo o Tebi govorili, spominjali smo se Te ter upali, da se še vidimo. Bog je ukrenil drugače. V soboto smo zvedeli, da si umrl, da si zapustil ta svet bojev in skušnjav.

Sacerdotium, duhovništvo! To je bila želja, to je bil cilj, za to si se trudil. Hotel si postati ves Kristusov, le Njemu si se hotel posvetiti. Ne za svet, za Kristusa si hotel delati. Hotel si med ljudi, da bi jim reševal ter posvečeval duše. Po dušah Te je žejalo, vlekle Te je, da bi se bojeval s peklenskimi silami.

Ni ti bilo dano. Nisi dosegel cilja, prej si omahnil. Tudi mi še nismo prišli. Še potujemo,

še se trudimo in pehamo, še delamo, še stremimo.

Tu ob grobu smo se zbrali, prišli smo, da se poslovimo, da se ločimo. Toda, ločimo se le od trupa, od Tebe se ne poslavljamo, ker smo in še bomo skupaj. Vedno se Te bomo spominjali, molili bomo ter prosili: Stefan, tudi Ti nas ne pozabi. Z Bogom, na svidenje tam, v večni slavi, kjer bo večno veselje, kjer bo večna sreča, kjer bomo gledali Boga iz oblaka v oblake.

Pokopali smo ga v ponedeljek dopoldne v Grižah. Oblačno je bilo, vsepovsod je ležal sneg, višji vrhovi so bili zastrti v megli. Že na njegovem domu se je zbralo precej ljudi. Prišli so tudi njegovi tovariši bogoslovci iz Maribora s svojim ravnateljem g. stolnim dekanom dr. Cukalo, ki je vodil vse pogrebne obrede. Na poti proti cerkvi so se pridruževali ljudje. In k cerkvi je že prišla lepa množica ljudi, domačih, tujih, šolske mladine. V cerkvi smo opravili dnevnice za rajne, nato pa je takoj sledila pridiga g. dr. Cukale. Vzpodbudne besede za ljudi ter tolažba staršem! Sledila je asistiranja črna sv. maša. Po-obredih v cerkvi je bilo truplo prenešeno k grobu, ki je bil tik ob cerkvenem zidu. Veliko ljudi je napolnilo pokopališče, vsi so zrl tiho v tla. Vse je bilo mirno, še oblaki so se nekam dvignili. G. dr. Cukala je še enkrat blagoslovil truplo ter se poslovil. V imenu tovarišev bogoslovcev se je poslovil A. Breznik; tovariši pa so mu peli zadnje pesmi v slovo. Na domu eno, v cerkvi eno, na pokopališču eno, med sprevedom pa psalm »Usmili se«. Posebno tišta na pokopališču je zvenela tja proti podružnici, tja proti vrhovom. Vse pod vodstvom bogoslovca Videčnika. Domači župnik g. Kosi se je vsem zahvalil, začelo so padati kepe prsti v grob in ljudje so se začeli razhajati, gotovo s sklepi, da Stefana ne bodo pozabili.

Ob grobu Štefana Vošnjaka

V Grižah si bil doma, Mrzlico si imel pred seboj, nisi imel daleč v Celje, ni bilo daleč v Trbovlje. V Grižah si bil pri krstu sprejet v sveto Cerkev, hodil si tam k obhajilu, birma te je potrdila in Ti dala darov sv. Duha, v domači župniji si tudi pokopan.

Pred dobrimi devetimi leti smo se spoznali v Mariboru na gimnaziji. Iz Celja si prišel. Kar Stefan smo Ti pravili, hitro smo se Te privadili in hitro smo Te sprejeli v svojo »redo. Nižja gimnazija je hitro minila. Tudi v višji smo bili skupaj. Začeli smo novo življenje. Novi predmeti, spremembe profesorjev, razširitev znanja.

Matura! Predsednik je bil iz Zagreba, Bosanac je bilo njegovo ime. Kaj vse smo si predstavljali po maturi. Svet nas je vabil, svet, ki se nam je zdel tako svetel, tako velik, tako važen. Življenje! Vabilo nas je, klical, mikalo, življenje sveta, življenje prevar. Na razpotju smo bili. Nismo vedeli, kam naj krenemo. Imeli smo načrte, cilje; vse smo zaprli v notranjost in si med seboj nismo zaupali teh tajn, ko smo se po maturi razšli.

Pa, Bog je hotel drugače. Vsakemu je določil mesto, ki ga naj zavzame v svetu. Tako se nas je nekaj sestalo v oktobru leta 1932 v mari-

je g. Rado Jereb izbral kmeta Berceta iz Špita-lca. Sedaj pa je postavil svojo kandidacijo g. Gajšek Karel, ki si je izvolil za namestnika kmeta g. Mat. Napotnika iz Tepanjskega vrha. Vse kaže, da bo uspel Gajšek. Oba kandidirata na Jevtičevi listi.

Dva »seljačka pokreta«

Profesor Ljuba Maistrovič je v Križevcih začel »seljački pokret«. Sklical je že več sestankov: Na zadnjem je izjavil, da se izvenparlamentarna opozicija ne bo mogla uveljaviti. On se je odločil za listo B. Jevtiča. Svoje gibanje je označil s »seljačkim pokretom«. Namen tega gibanja je širjenje jugoslovanske misli socialnega programa pokojnega Stefana Radica med hrvaškimi kmeti. Na sestanku so izvolili vodstvo novega gibanja. Za predsednika je bil izbran dr. Ivo Pomper, za podpredsednika Zvonko Šovek, a za tajnika Vekoslav Hranilovič. — Tednik »Seljački glas«, ki ga izdaja Karlo Kovačević, seljak iz Jazavice, in ga urejuje Josip Barišić, je v svoji zadnji številki objavil kandidate Kovačevićevega gibanja. To skupino vodita Kovačević in Pavle Matica. Kandidirali bodo Pavle Matica v Cakovcu, dr. Ladislav Hanžek v Prelogu, dr. Šime Prša v Sv. Ivanu v Zelini, Karlo Kovačević v Novski in Novi Gradski, dr. Josip Snagić, notar v Gjur-gjevu, notar Mile Miškulin, blaž gr. na Ra-bunu itd. Vsi kandidirajo na Jevtičevi listi.

V Zagrebu ima volivno pravico 66.000 meščanov, in to na podlagi izpolnjenih volivnih imenikov. Reklamacij je bilo okoli 14.000. Občina je odbila 2000 prošenj iz raznih razlogov.

Na Hvaru kandidira dosedanjí predstavnik Juraj Duboković, obenem nastopi tudi dr. Juraj Pečarevič, odvetnik iz Zagreba. Zelo verjetno je, da bo zmagal Duboković.

Trije kandidati v Splitu. V Splitu ni bil do-sešen sporazum glede kandidatov na Jevtičevi listi. Nastalo je več skupin, zato so odptovali v Belgrad ban dr. Jablanović, bivši minister dr. Angjelinović, senator dr. Uroš Desnica in Protu Sergije Urakalo. Inž. Šakić, ki ga podpira občinska uprava, hoče na vsak način kandidirati v mestu. Poleg njega sta še dva kandidata, zato ni izključeno, da bodo kar trije kandidati v Splitu.

V Skoplju so proglasili za kandidata na Jevtičevi listi bivšega ministra dr. Vasilija Jovanovića. Njegovi nasprotniki, ki so hoteli drugega kandidata, so hoteli imeti v istem lokalni zborovanje, a kakor poroča »Vreme«, policija tega ni dovolila. V Skoplju je srezko sodišče potrdilo kandidatsko listo v vrdarski banovini, ki se veže z državno kandidatno listo B. Jevtiča, to je lista Petra Krstića.

25% popusta 25%
od
cerkvenih govorov dr. M. Opeka
dobi kdor kupi
celo zbirko do 15. III. 1935

Cela zbirka obsega 24 zvezkov ter stane nevezana Din 466— s popustom pa samo Din 349-50.

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2

Liubljanske vesti:

Rojstva v Ljubljani nazadujejo

Mestni fizikat je izdelal natančno statistiko o rojstvih v Ljubljani. L. 1934 se je v Ljubljani rodilo 2026 otrok, v tvevši 73 mrtvorojnih. Matere, ki so domačinke, so rodile 611 otrok, od tega 316 dečkov in 295 deklic. V zakonu je bilo rojenih 517 otrok, izven zakona 94%. Od mater domačink je bilo mrtvorojnih 13 otrok (7 dečkov in 6 deklic). Ako računamo, da je v Ljubljani 60.000 ljudi, se je lani rodilo na vsakih 1000 prebivalcev 10,18 otrok, kar znaša občuten padec proti predlanskemu letu, ko je količnik znašal 11,7 otrok na tisoč prebivalcev. Najbolj rodovitne so bile domačinke v starosti 26 do 30 let, ki so rodile 206 otrok. V

starosti 21 do 25 let so rodile domačinke 175 otrok, v starosti 31 do 35 let 121 otrok. Najbolj rodovitni mesec je bil junij, ko je bilo rojenih 63 otrok. Prvič je rodilo 248 mater, drugič 142, tretjič 87, četrtič 43 in več kot desetič 5 mater. Največ otrok se je rodilo materam iz stann obrtniških uslužbencev in obrtnikov, skupaj 170, takoj za njimi so se izkazale žene iz uradniškega stanu s 145 rojstvi, kot tretje delavske žene s 108 otroki. Nezakonskih rojstev je vedno več. Največ nezakonskih mater je služkinj (42), kar je važno za socialno presojo tega stanu. Šestnajst nezakonskih mater je bilo delavskega stanu in 14 uslužbenk v raznih obrtih.

Častiti duhovščini

priporočamo

Hubertus-plašče

od Din 310— dalje

Fran Lukič, Ljubljana
Štritarjeva ulica

⊙ **Bolgari pridejo.** Drevo točno ob 20.30 se pripelje v Ljubljano z belgrajskim brzovlakom člani pevskega društva »Rodina« iz Sofije. Ljubljanske pevce in narodno občinstvo sploh vabimo, da se udeležijo sprejema na glavnem kolodvoru. Po sprejemu spremimo bolgarske goste do hotela Slon, kjer prenočujejo. Pri tej priliki ponovno opozarjamo na njihov koncert, ki bo v petek, 15. marca ob 20 v veliki dvorani Uniona.

⊙ **»Dežela smehljaja«** z gospo Gavellovo in g. Gostičem bo v torek, 19. marca, na sv. Jožefa dan. Vstopnice so v predprodaji pri operni blagajni. Cene navadne. Predstava se vrši v korist Bolniškega fonda Zdravljenja gledaliških igralcev.

⊙ **Rokodelski oder** bo vprizoril v nedeljo, dne 17. marca ob pol osmih zvečer novo igrano »Učiteljica«. Velika vrlina igre je v tem, da družiti strogo resnost s prijetno veselostjo. Vsa igra je osredotočena v učiteljici, ki doživi že v rani mladosti veliko hudega, kar je pa ne stre, ampak napravi samosvojo. Živi in dela le za mladino. Igra bo v Ljubljani v nedeljo prvič vprizorjena.

⊙ **Podpore vdovam in sirotam državnih uslužbencev.** Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, razpisuje ob priliki 60 letnice svojega obstoja 50 podpor po Din 200, ki jih bo podelil upravni odbor najrevnejšim vdovam in sirotam državnih uslužbencev. Ne kolkovane prošnje, ki morajo biti glede navedb siromašnosti in drugih v prošnji navedenih podatkov uradno potrjene po pristojni občinski upravi, ali po pristojnem okrajnem načelnstvu, je vložiti najpozneje do 13. aprila 1935 na naslov imenovane kreditne zadruge.

Dr. Tavčar Igor

specijalist za notranje bolezni

ordinira samo od 2 do 4 popoldne
Ljubljana, Breg 8

⊙ **K notici »Trpinčenje živale«** v večerajšnji številki »Slovenec« se nam še poroča, da o omenjeni slučaj brzokone ni edin te vrste. Iz hiš na Sv. Petra cesti in nasipom pregozto izginjajo mačke in gre govorica, da jih izvestni zlikovci love na žlico. Zeleti bi bilo, da bi policija naredila konce temu počenjanju.

⊙ **O podzemskem svetu** bo drevo ob 20 v Salezijanskem mladinskem domu predaval g. prof. Franc Mihelič. Vstop prost.

⊙ **Za srebrno uro — 7 mesecev.** Po mestu se klatijo mladi postopači, ki berajo od hiše do hiše. Ob ugodni priliki pa kraje. Dva taka tipa sta hodila po mestu, nato pa vplnila v vitrihom v stanovanje št. Kostanjka na Taboru. Pri nepoštenem delu sta bila zasačena. Ukradla sta 300 Din vredno srebrno uro. Pred malim senatom sta bila večeraj zaradi tega vloma obsojena: Martin Lukež na 7 mesecev in 10 dni strogega zapor, njegov pomagač, ki je stal na straži, Valentin Grile pa na 4 mesece in 10 dni strogega zapor. Pravila sta, da sta hotela iti samo v podrejšje pogledat, če je tam kaj prekaženega mesa.

⊙ **Prav drage vrece.** Dva nesrečnika, Jakob Jančar in Vinko Kastelic, sta 22. januarja letos vlomila v skladišče trgovca V. Rojca na Triglavski cesti št. 9. Odnosla sta 77 vrec za moko in jih potem prodala za 385 Din. Denar sta zapila v družbi svojih znancev iz »štokglajza«. Jančar je tudi nekemu delavcu z glavnega tovarnega kolodvora od-

nesel 500 Din vreden suknjič. Pred malim senatom sta bila obsojena: Jakob Jančar na 1 leto in 2 mesece robjne, njegov pomagač Vinko pa na 4 mesece strogega zapor.

⊙ **Prošnja.** Vljudno prosim gospoda, ki me je dvignil s trotoarja, in gospo, ki mi je očistila obleko, ko sem padla v Kolodvorski ulici dne 14. jan. arja, da mi izvolita poslati svoj naslov. Justina Mohorič, Hrenova ulica 3, I.

Ljubljanski pogovor

V plovnici okoli treh popoldne. Gospodinja ni doma, je šla za pogrebom. Točajka stoji pred ogle. dalom in si popravlja trajne kodre. Za mizo sedita dva možakarja. Oba molčita.

Pride še tretji. »Dobro dan — dobro dan.« Točajka postavi pred gosta merico pijske. Nato molk. »Ali je kaj novega?« vpraša eden izmed treh.

»Grke so nabili,« pravi drugi.

»Kdo jih je pa?«

»Grki so jih!«

»Čudni ljudje! Zakaj so se pa tepli?«

»Skomig z ramo in zopet molk.«

»Pa angleški ministri bodo potovali!« prekine molk tisti, ki je nazadnje prišel.

»Kam pa? Zakaj pa ne ostanejo doma?«

»Ne vem!« Zopet molk.

»Jaz sem bil pa v nedeljo na Smarni gori,« se oglasi drugi.

»Jaz pa v Trnovem!« Zopet molk.

»Ali ste kandidata postavljali?«

»Na Smarni gori smo jedli žgance in kislo zelje; je boljše kakor kandidati.«

»V Trnovem so jih pa postavljali.« Zopet molk.

»Koga pa? Matevža, ki zelje tlači?«

»Tega ravno ne; no, pa če bi ga bili, tudi ne bi bilo nič zato. Če zna zelje tlačiti, je še vedno boljše kakor nič.« Zopet molk.

»Ampak dobro bi bilo pa le, če bi bil Matevž; na jesen bi vseeno lahko prišel za nekaj dni domov.«

»Zelje tlačiti? Beži no, beži!«

»Zakaj pa ne? Če hodijo eni lahko domov vezat otrobe, naj se pa eden še zelja loti!« In zopet molk.

Možakarji popojejo, kar še imajo, plačajo in gredo; točajka se pa v miru božjem zopet loti svojih kodrastih trajnosti.

Ptuj

Kreditna zadruga državnih uradnikov v Ptuj je imela svoj redni letni občni zbor. Zadruga je bila ustanovljena septembra leta 1933 in se je pravo poslovanje začelo šele z letom 1934. Ker so bili z ustanovitvijo združeni precejšnji stroški, je zadruga poslovno leto 1933, ki je šlo komaj dobre tri mesece, zaključila z deficitom, posebno se, ker o kakšnih dohodkih prve mesece ne more biti govora. Z ozirom na ta deficit zadruga tudi letos se ne izkazuje tolikšnega dobička, ki bi ga z ozirom na razmah in razvoj, ki ga je zadruga dosegla v preteklem letu, pričakovali. Zadruga šteje 65 članov s 141 deleži. Vplačani deleži so na koncu leta znašali 13.350 dinarjev. V preteklem letu je zadruga dala 24 posojil v skupnem znesku 85.950 Din, od ustanovitve sem pa je dala zadruga 32 posojil v skupnem znesku 106.150 Din. Vlog je imela zadruga 9784 Din. V zadrugi imajo takozvano stalno varčevanje in mora vsak član plačevati vsak mesec po 10 Din. — Poslovanje zadruge je bilo mogoče le z izdatno podporo Zveze, ki je vedno dala na razpolago potrebna sredstva, tako da je zadruga dolgovala ob koncu leta Zvezi 49.483 Din. V začetku leta 1934 so znašala lastna sredstva 8735 dinarjev, na koncu leta pa že 29.404 Din. To razmerje se stalno boljša, ker se na eni strani odplačuje dolg pri Zvezi, na drugi strani se pa zvišujejo deleži stalnega varčevanja in hranilne vloge. Poročilo, ki ga je podal predsednik upravnega odbora, sodnik g. dr. Lipič, je občni zbor z odobravanjem vzel na znanje in odboru izrekal zahvalo. Občni zbor je tudi sklenil izpremenbo pravil in določil obrestno mero posojil na 7%, za vloge pa 4%. Končno so bile še dopolnile volitve v upravni svet namesto članov, ki so bili po pravilih izžrebani.

tegnila odru. Ze takoj ob prevratu Skrbinešek organizira in vodi slov. gledališče v Trstu, uprizarja zlasti slovenska in slovanska dela, med slovenskimi tudi tista, ki se dotleje še niso smela ali mogla uprizoriti, nato se mudi nekaj časa v Sarajevu (1919), kjer nastopa z Marijo Vero, preko Celja (1919—20) pride v Maribor, kjer dela skupaj z Nučičem kot prvi režiser in pozneje z Bratinom kot voditelj drame, toda 1922 ga privede nazaj v Ljubljano, kjer se je kljub marsikaterim novim poizkusom in mnogim pedagoškim opravkom zatopil predvsem vase in se dopolnil v tistega, po svoje urejenega, v resnici velikega igraveca, kakršnega poznamo v njegovih grozotno lepih in pretresljivih podobah.

Noben naš igravec ni dotlej nastopil s toliko nepremagljivo zavestjo svojega poslanstva, kakor Skrbinešek: zato se je v njem že kmalu oglašil ideolog, ki je hitel odkrivati usodno razpotje našega gledališča in glasno povedal, kam mora iti njegova pot. Kar so drugi doslej čutili kot stanovsko in narodno sramoto, je Skrbinešek pokazal kot neizogibno umetnostno nujnost, kot živ problem, zapleten v verigo provincialnih napak. V revijalnih in časopisnih člankih je odkrival pogoje pravega slovenskega gledališča, zlasti skrb za njegov organizirni razvoj. Le čisti umetniški spored, umetniški naraščaj, zlasti pa ljubezen do domače drame so pogorji narodnega gledališča. Njegova posmrtnica Verovšku (Slovan 1915) in misli O slovenskem gledališču (Dom in svet 1917) so trd obračun z našo preteklostjo in kličeta v nov čas. Ko se je vračal v Ljubljano, kjer so odmirali zadnji ostanki starega časa, je veljal za ne-

Vlažno • hladno,
sedaj

NIVEA

Po burji, dežju ali snegu — je zlasti potrebno, da varujete Vašo kožo pred vetrom in slabim vremenom, to pa storite najboljšo tako: vsak večer, predno greste spat, si nadrgnete kožo zelo natančno z Nivea Creme. Koža bo postala vsled tega mehka in gibčna, a poleg tega tako odporna, da ji niti slabo vreme ne more škodovati.

Valed eucerita, ki se nahaja v Nivea Creme, prodre globoko v kožo, ne da bi pustila sijaj, in je istočasno krema za noč in dan.

Mariborske vesti:

Dolžnosti mesta do okolice

Maribor, 13. marca.

V torek smo načeli važno vprašanje o gospodarski propasti mariborske okolice ter pokazali na neizbežne posledice, če se ne bo našla čimprejšnja pomoč. To vprašanje je izredne važnosti tudi za mesto samo, saj čuti zlasti mariborsko gospodarstvo od dne do dne bolj, kako izgublja v okolici svojega najboljšega odjemalca. Posledica je propast trgovine in obrti v mestu, porast revščine, pomnožitev brezposelnih rok. Kljub temu pa še vedno opažamo, da mesto premalo pojmuje, kako je odvisno od okolice, in se ne zaveda svojih dolžnosti, ki jih ima napram zaledju. Primerov je več kot dovolj. Naj jih navedemo samo nekaj: Ko so skušali okoličani ustanoviti mlekarstvo zadrugo, ki bi organizirala mariborski mlečni trg, jih mesto ne samo ni podpiralo, ampak je stavilo njihovim prizadevanjem na pot celo velike ovire. — Ko je nedavno tržni odsek sklenil, da ne bodo smeli bolgarski vrtnarji iz Varaždina in Čakovca prodajati na trgu zelenjave, se je dvignil pri mariborskih gospodinjah val ogorčenja. Nihče pa ne pomisli, da odjedajo ti vrtnarji stotinam okoličanov zaslužek, da so prav za prav producenti, da zaposlujejo pri delu samo svoje moči in ne potrošijo v Mariboru niti pare vsega izkupička, ki ga odnašajo iz mesta. — Pred nekaj meseci je naročil vinski trgovec iz Maribora cisterno banatskega vina. Kmalu ga je razprodal in danes prihajajo k nam v osredje najboljšega vinskega okoliša cisterna za cisterno banana. Spretni agenti ga ponujajo tudi že zasebnikom in ljudje, ki niso imeli prej nikoli vina doma, ga kupujejo cele sode. Med takimi so celo trgovci, ki imajo med odjemalci okoliške vino-

gradnike. Danes uvaža Maribor tretjino vsega vinskega konzuma iz Dalmacije in iz Banata. Kakor se je udomačil dalmatinec, tako se bo še banačan, okoliški vinogradniki pa bodo zaman skušali prodati svoje vino. Imeli smo dve zaporedni slabi vinski letini, pa je še dovolj vina v kleteh; kaj bo, če bo letošnja letina ugodna? — Pred leti je Maribor konzumiral okoli 25.000 litrov mleka dnevno. Od te količine ga je samo Bernhardova mlekarna porabila 18.000 litrov. Polovico ga je predelala v sir, ki se je prodal doma, polovica pa se je izvažala v Avstrijo. Avstrijski trg je zaprt, sir se uvaža v Maribor po večini iz Kranjskega in iz Savske banovine, mesto pa konzumira le še 10.000 litrov mleka iz okolice. — Na živinskih sejnih v Mariboru, ki so bili nekdanj znani, se prodaja živina in svinje ceneje, kakor kje drugje. Cene diktirajo velekupeci iz Prekmurja, kjer dobivajo teleta po 60 Din ter so jih za božič prodajali na trgu po 3 in pol do 4 Din, dočim je še pred božičem znašala cena 6 Din. Svinje se prodajajo na mariborskih sejnih po 4—5 Din, v Karlovcu, ki je eno največjih tržišč za svinje, pa je cena 6 do 7 Din. Špeharji z Dravskega polja so svoječasno nakupovali svinje v svojem okolišu, jih doma spitali ter potem pripeljali na mariborski trg. Danes gre špehar s sekro in nožem v klavnico, kjer si izbere sremse svinje, ki jih privaja veletrgovec v Maribor cele vagone.

Takih vzgledov bi se dalo navesti še nebroj. Vsi pa dokazujejo, da bo treba najti drug način sožitja med mestom in okolico. V tem oziru bi mesto lahko mnogokaj storilo v prosep okoliškega gospodarstva.

tov ni nihče k temu pooblastil in zavarovalnice o njih ničesar ne vedo. Zato pozor!

⊙ **Bolgari na Vodnikov trg.** Svoječasno sino poročali o sklepu tržnega odseka, da Bolgari ne smejo več prodajati zelenjave na trgu. Sklep se je v toliko izpremenil, da se bodo morali Bolgari preseliti na Vodnikov trg, kjer so ob tržnih dneih stojnice prodajalcev deželnih pridelkov na velikem.

⊙ **Otrok v plamenih.** V Podgorcih je kuha, posestnik Ivan Bezjak žganje. Podgorci je sedel njegov petletni sinček Jožek. Ko se je oče za nekaj minut odstranil, se je deček pri ognju sam igral. Ni pa se še oče vrnil, že mu je prišel naproti otrok ves v plamenih. Oče je imel toliko duhaprisotnosti, da je strgal z opečenega telesa zgorelo obleko ter tako rešil sinka mukepolne smrti.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Cetrtek, 14. marca: *Blodni ognji*. Premiera. Red B. Petek, 15. marca: *Zaprti*.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Petek, 15. marca ob 20: *Stambulska roža*. Gostovanje Narodnega gledališča iz Maribora.

Slovenske gorice

Sv. Anton v Slov. goricah. V večni pokoj k Gospodu življenja je odšel na račun in po plačilo nadučitelj v pokoji Anton Vogrinec. Cela desetletja je vzorno deloval kot učitelj in šolski upravitelj na tukajšnji osnovni šoli. Bil je izmed tistih učiteljev, ki jih je naše ljudstvo ljubilo. Lepo spravljen z Bogom je odšel s tega sveta. Pogreb je bil v sredo ob pol desetih.

Veliko zanimanje za Evharistični kongres, ki se bo vršil zadnje dni junija v Ljubljani, se kaže po vseh župnijah Slovenskih goric. Kakor je bila lansko leto udeležba prebivalcev Slovenskih goric na Evharističnem kongresu v Mariboru izredno velika, tako se bodo izkazale Slovenske gorice tudi letos. Vsi župnijski pripravljalni odbori so živahno na delu, ravno tako pa tudi vse katoliške organizacije ter Mariborske družbe, zlasti pa odseki katoliške akcije. Vse te organizacije prireajo redna predavanja na svojih mesečnih sestankih, na katerih se pogovarjajo člani, kako bi bili njihovi kraji čim bolj častno zastopani na Evharističnem kongresu v Ljubljani.

Kulturni obzornik

Milan Skrbinešek

V soboto 16. t. m. bo Milan Skrbinešek praznoval petindvajsetletnico svojega dela za slovensko gledališče.

Prvotno namenjen visokoškolskemu študiju se je na Dunaju odločil za igralsko umetnost in ji potem ko je odlično dovršil Ottovo šolo z znanjem in ljubeznijo

služil kot igravec, režiser, organizator in pisatelj. Sicer se je tudi njemu odpirala pot v svet, na Nemško, pa je kljub svojememu nemiru, rekli bi neukrotljivo stremečemu značaju prišel naravnost v Ljubljano, menda prvi, ki je stopil na naš oder s študijem v tujini. Tedanje slovensko gledališče, kolikor ga je v resnici bilo res slovenskega, je dotleje lobljal še ves svoj naraščaj iz idealistov, ki so si svojo izobrazbo in gledališko obzorje mogli le mimogrede izpopolnjevati in so kljub odkritim umetniškim težnjam ohranili še mnogo domačega samozadovoljstva — zato jim je Skrbinešek s svojim znanjem in izraznimi sredstvi gledal mnogokrat preko glave. Kmalu je postal režiser, pa vojna in kino sta zaprla slov. gledališče in ga za štiri leta od-

uklonljivega ideologa, toda v tekmi mladih sil se je uredil v skupno rast, in kadarkoli je naša drama udarila preveč na zunaj, ali se je kaj zateknilo, že se je uveljavil Skrbinešek kot tehten, razumsko močan režiser, pri tem pa sam strastno tipal v nove oblikovne možnosti.

Pet in dvajsetletna podoba igraveca Skrbineška ima v mojem spominu sicer nekaj zabrisanih in pretganih črt, vendar se začetki organizirane ureja v poznejši razvoj. Iz njegovih prvih nastopov so mi živo ostali v spominu njegov žid v Jeromovem Tuju, Burleigh v Mariji Stuart, Kapitan Družić v Vojnovičevem Ekvinoeju, Sitnik v Kristanovem Samosvojem, vsi prepolni ostre zunanjega in notranjega izraza, prava eksotičnost karakterne igre, sama neugnanost in sila oblikovanja. V času našega romantičnega zaposa — spominjam se, da se je Nučičev Mortimer po Kainzevem zgledu iztrgal okoli stoječim in planil na mizo, odtam izbruhnil svoje zadnje klete proti kraljici, se zabodel in visoko gori omahnil v teatralnem padanju — tedaj je Skrbineškov karakterni realizem kakor s pekočim ledom moril romantični patos in sam prehajal v patos svojega bogatega realističnega izraza. Njegov poveljni Kantor v Kralju na Betajnovi, ritmoster v Strindbergovem Očetu, Zavrtinik v Divjem lovu, Holofernes v Hebbelovi Juditi so bili prehodi, ko se je v Skrbineškovi spolnjevalo dvojje: ves močni zunanji izraz se je obrnil v osebno doživetje tistega, kar je tolikokrat poprej imenoval igralsko »hrepeneje«, t. j. doživetje tuje groze v samem sebi. Zato so bile te njegove podobe tolikokrat njegovo

osebno življenje, da so pozabile na soigravce in gledalce in so razodevale predvsem grozo neugnanega ustvarjaveca. Tu se je začel demonizem oblikovanja in doživljanja, najhujša kriza strastnega umetnika, ko ves izraz prelje v lastno trpljenje in je v realistu zmagalo svetobolje.

Ta kriza je vedla do tistega izčiščenja, ki ga vsak resnični umetnik mora prej ali slej pretrpeti, pa naj bo njegov duhovni ustroj še tako trden in njegov razum še tako močan. Misel in čuvstvo se neprestano preganjata tudi v igravcu, pa se oba morata podrediti in skladno preliti v dinamični izraz, ki ni nič drugega, kakor igralsko osebno pričevanje objektivnega sveta, še več, izraz človeškega in večnostnega v enem. To so v resnici Skrbineškove največje podobe danes. Ze njegov Keržencev v »Misli« ne odpira same groze, ne ubija, ampak že odkriva skrivnosti umetnosti same, ki ji ni namen samo kazati podobe, ampak ogledalo; njegov Gobeš in mnoge sorodne domonične podobe niso sama režeča se strast, ampak so zlo, ki ima svojo duhovno osnovo, tako kakor kadar se njegov Mefsto pogovarja z Gospodom. Tragika njega, zanikanje, dvoma in greha dobivajo danes v njem že suveren izraz, najsi bi enostav močnej, kakor je simbol njegovega Molaha v »Slehniku«, ali iz mnogih tokov v ne razdeljeno enoto zlti Fouché v »Siromakovem jagnjetu«. S tem se ne dotikam njegovih drugih simbolno-realističnih podob n. pr. v Strindbergovih kesnejših delih, kjer se preliva etos strogosti in dobrohotnosti v eno in se v njih odpira tudi igravcu razrešitev njegovega poslanstva. Kar je bilo ne-

Blazna igra s smrtjo

Znan je Anglež Malcolm Campbell, kateri je s svojimi vrtoglavi vožnjami na avtomobilu dosegel velikansko hitrost. Te dni je s svojim avtomobilom, ki je bil zgrajen nalašč v ta namen, prevozil 445-593 kilometra na uro. To je bil nezasišani rekord, ki je toliko večji, ker je ravno isti športnik že l. 1932 dosegel pri neki prejšnji tekmi hitrost 400 km na uro. Ves svet strmi nad to naglico in se sprašuje, ali je to sploh mogoče. Prav resni sportni krogi zmagujejo z glavo in pravijo, da se Campbell igra s smrtjo. Vsaka njegovih norih voženj je res igra s smrtjo.

Ko je te dni dirkal, da bi dosegel nov rekord in potolkel svoj lastni rekord iz l. 1932, je njegov ogromni voz dvakrat zdrnil s pota.

Prvič se je zaril v mehak pesek, drugič pa je s pota skočil 10 m daleč. Toda Campbell je voz trdno krmalil, tako, da ga ni izgubil iz rok. Kmalu potem se je moral izogniti na potu novi oviri, pri tem pa mu je prekrizala pot neka ptica. Pri tej vrtoglavi brzini bi se bila zgodila gotova nesreča, toda Campbell se je srečno izmuznil. Nato je drvel naprej naravnost proti nekaterim hišam, kjer se je zbralo več gledalcev. Ko so ljudje mislili, da bo voz zadržel naravnost mednje, je 15 žensk omedlelo. Toda voz je švignil mimo njih, pač pa je tako metal pesek daleč naokrog, da je ljudi pokrilo s peskom. Najbrž se ti preplašeni gledalci ne bodo več drznili gledati tako blazno dirko.

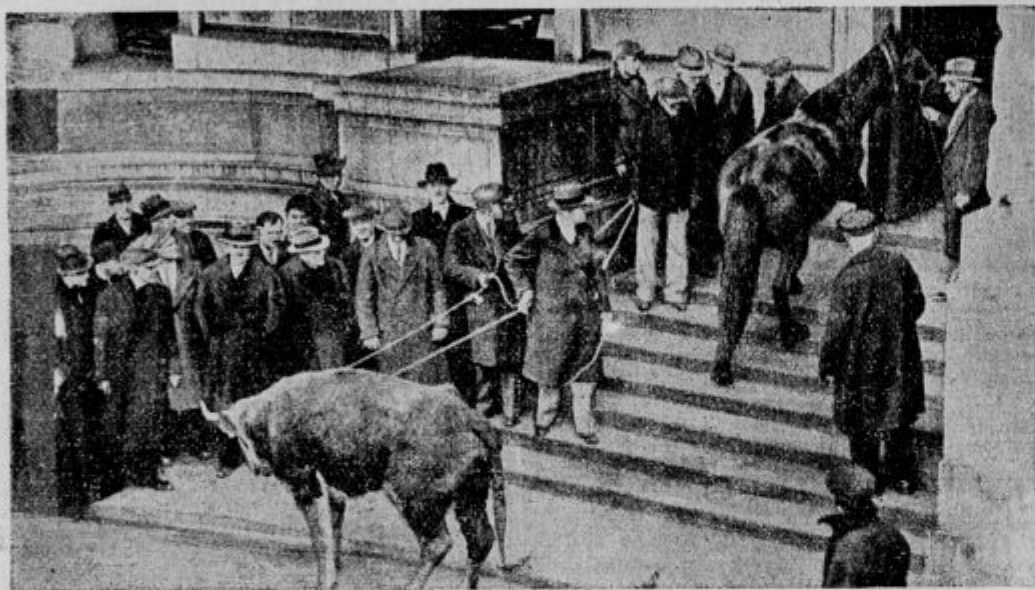
Campbell ni niti za hip odmaknil svoje noge od plinskega vzvoda in je trdno držal krmilo v rokah ter gledal le naprej. Ko je videl, da je v kljub zaprekam prevozil 452 km na uro, se je vrnil.

Po vožnji je izjavil, da bi ga bilo prav gotovo vrglo iz voza, ko bi se ne bil trdno privezal. Mož pa pravi, da še ni zadovoljen s tem, kar je dosegel, temveč hoče 18. marca, ko bo polna luna in ugodnejše vremenske razmere, še enkrat spustiti se v tako dirko in doseči naglico 500 km na uro.

Toda celo izkušeni avtomobilisti, kakršen je Caye Don, ki je že večkrat gledal smrti v oči ter tudi poskušal doseči rekorde v hitrosti, je svojemu rojaku nujno odsvetoval, naj se ne podaja več tako lahkomisljeno v smrtno nevarnost.

Če tega moža ne bo pame, srečala, bo prej ali slej končal prav tako, kakor končajo vsi taki nori rekorderji.

Stradajoča živina demonstrira

Gospodarska stiska in silna lanska suša sta po nekaterih državah Severne Amerike med farmarji povzročili strašno bedo. Ljudje in živali propadajo. To smo že tudi popisovali. V St. Paulu, glavnem mestu države Minnesota, so kmetje, ker niso prošnje nič pomagale, prišli pred vladno palačo svojo sestradano in mukajočo živino. Tako dolgo je žival mukala pred vlado, dokler ni vlada dala pol milijona dolarjev za pomoč.

Japonsko časopisje

Na Japonskem izhaja 8445 listov in časopisov, med njimi 1150 dnevnikov. Najbolj razširjena sta oba vodilna japonska dnevnika v Osaki: »Osaka Asahi« in »Osaka Mainichi«. Oba ta dnevnika izhajata dvakrat na dan in vsaka izdaja v več ko milijon izvodih. Glavno mesto Japonske Tokio ima 5 vodilnih dnevnikov, izmed katerih ima vsak več ko pol milijona naklade. Nekateri dnevniki v Tokiu, Jokahami in Kobi imajo tudi posebne angleške izdaje. Japonci rotacijske stroje, na katerih se njihovo časopisje tiska, sami izdelujejo. Ti stroji tatisnejo v eni uri 120.000 časopisov.

»Deset dinarjev zahtevate, da bi s čolnom prepeljali na drugo stran? Zadnjič ste vzeli le pet dinarjev!«

»Da, gospodična, vode so močno narasle.«

Razrušena macedonska vasica pri Serešu, kjer so se vršili boji med četami grške vlade in uporniki.

Nedolžni - dvakrat na električnem stolu

Iz Amerike poročajo tole zanimivo in resnično zgodbo po nedolžnem na smrt obsojenega:

Mladi Gus Colon Langley je že dve leti in pol presedel v smrtni celici državne kaznilnice države Severna Karolina. Pred dvema letoma in pol je bil obsojen na smrt in je vsak dan pričakoval, kdaj ga bodo odpeljali na električni stol. Vsak dan znova je prestajal strahotne muke smrtnega strahu. Dvakrat že so prišli ponj in ga peljali k električnemu stolu, dvakrat je bila kazen v zadnjem hipu odložena, dokler ga ni sedaj guverner Severne Dakote oprostil, ker je njegova nedolžnost končno bila dokazana.

Langley je bil obdolžen, češ, da je v Asheville umoril prodajalko bencina pri javnem napajališču. Mladenič je svojo nedolžnost vedno znova dokazoval, vendar so ga kljub temu na podlagi indicij v jeseni l. 1932 obsodili na smrt. Nekega jutra so prišli ponj v njegovo celico, da ga odpeljejo na električni stol. Tudi sedaj je sodnim uradnikom dokazoval svojo nedolžnost, a ni nič pomagalo. Moral je z njimi na električni stol. Že so odprli vrata v smrtno celico, v kateri je čakal nanj električni stol, ko je pridiral zastopnik najvišjega državnega sodišča in prinesel odlok, naj se usmrtitev odloži.

Njegovi zagovorniki so namreč predložili nove dokaze za njegovo nedolžnost. Toda ti dokazi niso bili zadostni, vsled česar je sodišče odredilo, naj se usmrtitev izvrši. Zopet je nesrečnejš nastopil težko pot na električni stol. Medtem pa, ko je sodišče sklepalo o teh dokazih, je tudi državni guverner sam začel študirati sodne akte iz te obravnave. Obsojenčevi zagovorniki so guvernerju doprinesli nove dokaze za obsojenčovo nedolžnost. Končno je guverner sprevidel, da je obsojenec res nedolžen in da ne more biti kriv umora, ker je ob tistem času bil 400 km daleč v mestu Wilmingtonu. To so namreč zagovorniki po pričah dokazali. Ko je guverner to dognal, je kaznilnico, v kateri je bil zaprt nesrečni Langley, naročil, naj ga takoj izpuste.

Trgovina z ženskami

Korespondenca Fides poroča:

Razna angleška in ameriška človekoljubna društva v Šanghaju so pred kratkim na posebnem sestanku z ruskimi emigranti obravnavala strahotno bedo ruskih žensk v Šanghaju. Na tem zborovanju je bilo povedano, da v Šanghaju kar evete obrtna trgovina z Rusinjami. Ta trgovina pomeni resno nevarnost za dober glas vseh belih žensk med mongolskim prebivalstvom. Sklenjeno je bilo naprositi oblasti mednarodnih in francoskih kolonij, kakor tudi kitajske oblasti, naj resno preiščejo te nevzdržne razmere. Ker je usoda Rusinj, njihova duševna in telesna beda, še hujša, kakor pa beda drugih ruskih emigrantov, so sklenili poklicati na pomoč tudi Zvezo narodov.

Revolucija proti diktatorju-naredniku

Ni še tako dolgo, ko smo brali, da je na otoku Kuba izbruhnila revolucija proti diktatorju-naredniku. Tedaj se je uprlo vojaštvo, kateremu je načeloval narednik Battista. Ko so revolucionarji zmagali, je Battista imenoval samega sebe za polkovnika in za vojnega ministra. V tej lastnosti je postal diktator svoje dežele. Toda njegova vlada je na Kubi kmalu postala neprijateljska. Vedno bolj so se mu njegovi podložniki upirali, dokler sedaj ni počilo in je te dni na Kubi izbruhnila nova revolucija, katera hoče vrediti narednika - diktatorja.

V nedeljo ponoči so v glavnem mestu sta bile temne. Nato so vse ulice glavnega mesta stavkali, vsled česar so trane so že nekaj dni lavci havanske električne svetilnice. De Kube v Havani doživljajo uporniki zasedli te temne ceste in hiše ob cestah s streh in oken začeli streljati na ulice. Po ulicah in hišah so eksplodirale bombe. Prebivalci so se zabarikadirali v svojih hišah, da bi nihče ne vdrl vanje. Battista je poslal na ulice močne policijske in mornariške oddelke, ki so z žarometi iskali, kje in iz katerih hiš streljajo uporniki. Nastalo je hudo streljanje na obeh straneh. Battistovi vojaški in policijski oddelki so vdrali v hiše in gonili v zapore tudi mirne meščane, o katerih so sodili, da so diktatorju neprijazni. V terek je Battista razglasil, da bo brez sodne obravnave ustreljen vsakdo, komur se dokaže, da se je udeleževal uporniškega gibanja ali sabotaže. Državnim uradnikom je zagrozil, da bodo zaprti 2-5 let, če bi se drznili stopiti v stavko. Tudi v ponedeljek in terek so po Kubi pokale bombe.

Roman za mlade in stare

23

EMIL IN DETEKTIVI

Spisal E. Kästner, poslovenil M. Kunčič.

Emil si je izposodil svinčnik in papir. Potem je začel pisati:

Draga stara mama!

Gotovo vas skrbi, kaj je z menoj. V Berlinu sem. Na žalost še ne morem priti k vam, ker imam zelo važen opravke. Ne izprašujte, kakšnega. In ne bojte se zame. Ko bo vse urejeno, pridem takoj. Že vnaprej se veselimo. Deček, ki vam izroči to pismo, je moj prijatelj. On dobro ve, kje sem. A ne sme vam tega povedati. To je uradna tajnost.

Mnogo pozdravov Tebi, teti in Ponici Klobuček.

Tvoj zvesti vnuk Emil.

N. B. Mama vas vse skupaj lepo pozdravlja. Tudi rože imam s seboj. Dobiš jih takoj, ko pridem.

Emil je napisal naslov še na drugo stran papirja, pregal papir in dejal slu:

»In če ti ponudijo ne vem koliko, ne smeš razblebetati, kje sem in da mi je bil denar ukraden. Drugače bo joj.«

»Brez skrbi,« je moško obljubil Modrijan. »Daj sem brzojavko! Ko se bom vračal, pozvonim spotoma pri našem Torku, da poizvem, kaj se je medtem zgodilo. Potem pa se priglasim rezervi.«

Na te besede je stekel, kakor da ga žene veter. Medtem se je vrnila petorica dečkov z narezki. Tonček pa je privlekel s seboj celo klobaso. Rekel je, da mu jo je dala mama. Mhm, seveda!

Dečki so doma povedali, da imajo v mestu važne opravke in da bodo zategadelj izostali nekaj ur. Emil je razdelil narezke. Dečki so vtekli vsak svojega v žep. Klobasa pa je bila slovesno izročena Emilu v varstvo.

Potem je stekla druga polovica dečkov domov, da bi si izprosila dovoljenje za daljši čas. Dva izmed njih se nista več vrnila. Starši so ju gotovo pridržali doma.

Profesor je izdal geslo. Tako bodo za vsakega, ki bo prišel ali telefoniral, takoj vedeli, ali je njihov ali ne. Geslo je bilo: »Emil!« Vsak si ga je zlahka zapomnil.

Ko je bilo vse do pičice dogovorjeno in sklenjeno, jo je mali Torek mahnil proti domu. Z njim pa je šel njegov čemerni drug Janezek, ki si je na tistem želel, da bi si detektivi polomili vratove in noge.

Profesor je zaklical za njima, naj mimogrede skočita k njegovemu očetu in mu sporočita, da ima on, profesor, zelo nujen in važen opravke.

»Potem bo pomirjen in me ne bo kaznoval,« je pristavil.

»Tristvo! medvedov,« je navdušeno vzkliknil Emil, »v Berlinu imate pa res imenitne starše!«

»Nikar ne misli, da so vsi takšni,« ga je zavrnil Krivogled in se popraskal za ušesom.

»Pa go. Skoraj vsi,« je ugovarjal profesor. »In to je kar pametno od njih. Tako jim vsaj ne lažemo in jih ne vlečemo za nos. Jaz sem očetu obljubil,

da ne bom storil ničesar takšnega, kar bi bilo nespodobno in nevarno. Dokler bom držal besedo, lahko napravim, kar hočem. Moj očka je sijajen možakar.«

»To je pa res imenitno!« je ponovil Emil. »Ampak, dragi moj, nemara bo pa danes vendarle nevarno.«

»No, potem bo pa očetovo dovoljenje pač šlo rakom živčevja,« je profesor skomignil z ramo. »Dejal mi je, naj vedno in povsod pomislim, kadar sem sam, ali bi storil tako, če bi bil on zraven. Ravnal sem se po njegovih besedah tudi danes. Tako, zdaj pa vsak na svoje mesto!«

Moško se je zavrnil pred dečki in slovesno zaklical:

»Detektivi smo prepričani, da boste vestno izpolnjevali povelja. Telefonska centrala je pripravljena. Svoj denar pustim tukaj. Ostalo je še petdeset pfenigov in ena marka. Na, Tonček, vzemi in preštej! S hrano smo oskrbljeni. Denar imamo. Telefonsko številko pozna vsak. Še nekaj: kdor mora domov, naj se pobere! Najmanj pet mož pa mora ostati. Tonček, ti nam jamčiš za to. Dokažite, da ste fantje od fare! Tudi mi bomo medtem storili vse, kar bo v naši moči. Če bomo potrebovali nadomestnike, bo mali Torek poslal k vam Janezka. Ali še komu leži kaj na srcu? Ali ste dobro razumeli vse? Naše geslo je Emil!«

»Naše geslo je Emil!« so zakričali dečki, da se je Nikolajev trg zamajal in so mimoidoči ljudje debelo pogledali.

Emil je bil zdaj naravnost srečen, da mu je bil denar ukraden.

SLEPCI

Na oglu visoke hiše stoji čvrst možak. Na prsih ima tablico z napisom: »Slep«. V rokah drži klobuk, v katerega mečeje mimoidoči milodare.

Nekdo mu vrže novce, ki pa zdrkne mimo klobuka na tla.

»Slep« se skloni in ga pobere.

»Ali niste slepi?« se začudi dobrotnik.

»Ne, jaz nisem slep,« pojasnjuje berač, »toda moj prijatelj, ki običajno stoji tukaj, je slep. Jaz ga danes samo nadomestujem.«

»Kje pa je slepec? Ali je šolan?«

»Ne, danes je zadnjega in ljudje nimajo denarja. Ne izplača se mu zategadelj tukaj stati, pa je šel v — kino.«

NEVERJETNO

Metka: »Mama, Janko je pa vzel psu prismojeni kos kolača s krožnika in ga pojedel.«

Mama: »Fej, ali se ti nič ne gnusi, Janko?«

Metka: »In pomisli, mama: meni ni hotel dati niti kosčka!«

POSTELJNO PREGRIJALO

»Tega leva sem ustrelil v Afriki. Na uho povedano: bil je strašen boj. Samo eno mi je šlo stalo pred oči: ali on ali jaz!«

»Prav rad verjamem, čeprav si vas nikakor ne morem predstavljati kot posteljno pregrinjalo!«

Gospodarstvo

Donos tuijskega prometa 800 milj.

Po uradnih podatkih ministrstva trgovine in industrije je obiskalo lani naša zdravilišča in kopališča 711.421 naših državljanov, dočim je znašal obisk leta 1933 667.792 naših državljanov. Prirastek znaša torej 6,13%. V še večji meri pa je naraslo število inozemskih obiskovalcev, in sicer od 216.654 na 234.959, ali za 7,78%.

Po posameznih krajih se razdele obiskovalci: klimatska mesta 87.991 naših državljanov in 86.979 inozemcev; planinska in klimatska mesta, kopališča 49.058 Jugoslovancev in 4172 inozemcev; turistični kraji 474.145 Jugoslovancev in 124.398 inozemcev.

Po narodnosti sledijo sledeči: Jugoslovani 711.421, Avstrijci 65.388, Belgijci 1870, Bolgari 2771, Čehi 59.302, Angleži 7008, Francozi 7454, Grki 2707, Holanci 1474, Italijani 12.030, Madžari 13.129, Nemci 25.365, iz nordijskih držav 1698, Švici 6955, Poljaki 8458, Romuni 5833, ostali Evropejci 8096, Američani 3288, iz ostalih celin 2133. Skupno število turistov je znašalo torej lani 946.380, leta 1933 pa 884.356.

V naslednjem navajamo statistiko tuijskega prometa v naši državi v zadnjih letih:

Jugoslovani inozemci	skupno	nočnine
1929 238.455	145.105	383.560
1930 296.512	255.147	551.659
1931 339.545	209.797	549.342
1932 361.270	145.969	507.239
1933 667.792	216.654	884.356
1934 711.421	234.959	946.380

Te številke nam kažejo veliki razvoj tuijskega prometa v državi sami.

Tu vidimo, da se je težišče tuijskega prometa preneslo na Jugoslovane, ki prihajajo vedno bolj v poštev kot obiskovalci zdravilišč, letovišč in kopališč. Če vzamemo za izhodišče leto 1930, je bil delež Jugoslovancev na našem tuijskem prometu le malo večji kot delež inozemcev. V teku zadnjih štirih let pa se je položaj izpremenil v korist jugoslovanskim obiskovalcem, katerih število se je več kot podvojilo, dočim je za inozemce v našem tuijskem prometu prišla svetovna gospodarska kriza.

Ta kriza je povzročila, da je padel promet inozemcev že v letu 1931, ko vendar celo leto

niso bile izredne razmere, za eno petino. V letu 1932 pa so valutne težave dovedle do vedno znatnejših omejitev zneskov, ki so jih lahko nosili državljanji v inozemstvo, zlasti če so šli letovat. V letu 1933 pa smo začeli paziti na to, da bi omilili devizne težave, in smo dajali posebnemu upniškim državam velike olajšave za tuijski promet. Posledice tega so bile razvidne v velikem dvigu števila obiskovalcev. Ta dvig se je nadaljeval tudi v letu 1934. Toda vkljub vsem ugodnostim nismo mogli doseči, da bi število tuijcev naraslo na ono višino, kot je bila zabeležena leta 1930, torej neposredno pred krizo.

Iz teh podatkov pa je razvidno, da je postal tuijski promet ne toliko radi inozemcev važen gospodarski faktor pri nas, ampak predvsem radi ogromnega povečanja števila domačih turistov in obiskovalcev naših kopališč in zdravilišč ter letovišč.

Po približnih računih je znašal donos tuijskega prometa v naši državi od naših državljanov 502 milij. Din. od inozemcev pa 309 milij. dinarjev. Velika vsota 300 milij. Din. ki so jo potrošili inozemci v naši državi, je ugodno vplivala na razvoj naše plačilne bilance. Na drugi strani pa je tudi pol milijarde, ki so jo potrošili naši državljanji, veliko pripomoglo k gospodarskemu dvigu in preživljanju cele vrste krajev in predelov v naši državi. Skupno torej se je potrošilo v naši državi za tuijski promet 811 milij. Din. Tu števila niso vsi tisti, ki so malenkostni izdatki, ki tudi znašajo pri tolikem številu tuijcev lepe vsote.

Zanimiva je razdelitev izdatkov po posameznih skupinah: v primorskih klimatskih krajih računajo, da so naši državljanji lani potrošili 110,5. inozemci pa 144,9 milij. Din. Tu se vidi prevladovanje inozemcev, katere največ vleče v našo državo morje. Nadalje znaša cenitev potrošnja za planinska klimatska mesta: Jugoslovani 46,0. inozemci 20,15 milij. Din. kopališča: Jugoslovani 121,7. inozemci 6,4 in končno turistični kraji: Jugoslovani 214,8. inozemci 137,65 milij. Din. Tudi v tej poslednji skupini so izdatki inozemcev znatni, vendar ne dosežajo izdatkov naših državljanov, ki tu prevladujejo.

v trgovinskem registru prokurista dr. Kersnik Jan-ko in Kuster Avgust.

Prestanek likvidacije. Drina d. d. za eksploatacijo gozdov v Bosni in Hercegovini s sedežem v Zagrebu sklicuje za 25. marec izredni občni zbor. Na tem obnem zboru bodo sklepali o prenehanju likvidacije in o nadaljevanju poslovanja in v zvezi s tem o povečanju delniške glavnice, izvoljena bo sta tudi nov upravni in nadzorstveni odbor.

Zastavni listi Madžarske hipotekarne banke v Budimpešti. Na podlagi konvencije nad našo državo in Madžarsko o reguliranju dolgov in terjatev, nastalih v starih avstroogriških kronah, bosta Jugoslovanska združena banka in Srbska banka v Zagrebu, odnosno vse njihove podružnice, izplačevale prolektivnost 4 in 4,5% zastavnih listov in 4 ter 4,5% komunalnih zadolžnic Madžarske hipotekarne banke (Magyar Fejlesztő Hitelbank) od 15. marca dalje. Opozorjamo na to vse lastnike teh papirjev. Glede ostalih vrednostnih papirjev, izdanih po madžarskih denarnih zavodih, bo rok izplačila javljen naknadno.

Borza

Dne 13. marca 1935.

Denar

Tečaji Berlina, Bruslja in Curiha so ostali neizpremenjeni, narasel je le Newyork, dočim so so vsi drugi tečajni popustili.

V zasebnem kliringu je notiral avstrijski šiling v Ljubljani 8,55—8,65, dočim je na zagrebški borzi šiling popustil na 8,45—8,55, na belgajski pa na 8,52—8,625. Grški boni so notirali v Zagrebu 29,40—30,10, v Belgradu pa 29,15—29,85. Angleški funt je narasel v Zagrebu na 224,20—225,80, v Belgradu pa na 222,54—224,14. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 5,225—5,325.

Ljubljana. Amsterdam 2972,43—2987,08, Berlin 1760,05—1773,92, Bruselj 1024,02—1029,09, Curih 1424,22—1431,29, London 205,92—207,97, Newyork 4318,94—4355,26, Pariz 289,47—290,91, Praga 183,33—184,43, Trst 363,96—367,04.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20,325, London 14,515, Newyork 306,125, Bruselj 71,90, Milan 25,60, Madrid 42,10, Amsterdam 208,75, Berlin 123,975, Dunaj 57,10, Stockholm 74,80, Oslo 72,80, Kopenhagen 64,75, Praga 12,88, Varšava 58,10, Atene 2,90, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,05, Helsingfors 6,39, Buenos-Aires 0,765.

Vrednostni papirji

Tendence je bila tudi danes čvrsta, vendar posebnih izprememb v tečajih ni bilo, čeprav se je ves tečajni nivo dvignil. Promet je bil slab. Ljubljana. 7% invest. pos. 75—76, agrarji 47—48, vojna škoda 376—377, 6% begl. obvl. 65—65,50, 8% Bler. pos. 75—76, 7% Bler. pos. 65—66, 7% pos. DHB 70—71.

Zagreb. Drž. papirji. 7% invest. pos. 75,50—78 (77), vojna škoda 378—379 (377, 880), 3. 378—379 (378), 4. 378—379 (377, 378), 5. 378—379, 6. 378—379 (379), 6% begl. obvl. 65,75—66,50 (66), 8% Bler. pos. 75,50—76,25 (76), 7% Bler. pos. 66,25—66,50 (66,25, 66,50), 7% DHB 70—72. — Delnice. Narodna banka 5125 den. Priv. agr. banka 257—261, Blej 30 bl. Trboveljska 120 den.

Blegrad. Drž. papirji. 7% invest. pos. 77—77,50 (76,50), agrarji 47,75—48 (48,25), vojna škoda 379—379,50 (380, 379), 3. 4. 379—380 (380), 6% begl. obvl. 66,50—67 (67, 66,25), 4. 66,75—67, 8% Bler. pos. 75,25 den. (75,50), 7% Bler. pos. 66,50—67 (66,50). — Delnice. Narodna banka 5200—5250, Priv. agr. banka 259—260 (261, 258).

Žitni trg

Ljubljana. (Franko nakladalna postaja, plačilo proti duplikatu.) Pšenica bč. 78 kg 2% 132,50—135, ban. 78 kg 2% 127,50—130, oves slav. 105—110, koruza bč. prekomerno suha 71—74, ban. 67—69, bela za mlečev 87—89, moka niča bč. 205—225, ban. 210—230, št. 2 195—215, št. 5 175—195, otrobi 105—110. — Novi Sad. Tendence neizpremenjene. Promet slab. Pšenica: bč. potiska in slav. 131—133, bč. in srem. 125—127, ban. 122—127, otrobi bč. in srem. 81—83, ban. 80—83. — Budimpešta. Tendence slaba. Promet slab. — Pšenica: marec 16,30. zaklj. 16,16—18, maj 16,58—56—62, zaklj. 16,48—49; rž: marec 12,39—33, zaklj. 12,30—32, maj 12,74—76—50, zaklj. 12,50—51; koruza: maj 11,60—62—51, zaklj. 11,51—52, julij 11,72—74—71, zaklj. 11,71—72.

Živina

Mariborski sejem 12. marca 1935. Pripranih je bilo 24 konj, 15 bikov, 164 volov, 317 krav in

Sport

Prvi skok Poljaka Maruszarza: 88 m

Norvežani in Poljaki so že v Planici, Čehi in Avstrijci pridejo danes

Presenečenja ne bodo izostala. Včeraj so šli nekateri skakalci preizkusit skakalnice. Takoj v prvih skokih so pokazali, kaj smemo pričakovati od nedelje. Tako je Poljak Maruszarz takoj s prvim skokom potegnil na 88 m. Tega lanskega leta niti Norvežani niso pri prvih poskusnih skokih dosegli. Avstrijec Knobloch je skočil 50 m, naš Novšak pa je s prvim skokom potegnil na 56 m.

Izgleda, da bo prihoduja nedelja dosegla višek v letošnji zimskosportni sezoni z nastopom največjih skakalcev na edinstveni skakalnici na svetu, katero smo mi sami zgradili. Zanimanje je vsepovsod velikansko za našo Planico in zlasti med Avstrijci vladajo ogromen interes, kajti oni kar naprej prijavljajo nove skakalce, tako, da jih je sedaj že nič manj kot 27.

Od norveških skakalcev so prispeli včeraj v Planico Guttersen, Sörensen, Andersen, Farup in Urdahl. Izborna skakalca sta zlasti Andersen ter Sörensen, ki spadata v najvišji razred norveških skakalcev in je prav verjetno, da nas bosta v nedeljo presenetila. Prezreti ne smemo odličnih Poljakov, in Maruszarz bo v ostri konkurenci, ki bo v nedeljo gotovo dosegel svoj najboljši rezultat, saj je s svojim prvim skokom to že pokazal. In tudi Avstrijci ne smemo pozabiti. Saj je vendar Gregor Höll oni, ki je s svojim rekordnim skokom na lanskih tekmah v Planici nekako spravljal Norvežane iz ravnovesja, da so potem potegnili na 92, odnosno 95 m. Pa tudi drugi bodo močno pritiskali in zadnji trenutek se bo še kaka zvezda pojavila v Planici, tako, da bomo nedeljske skakalne tekme v Planici prav upravičeno lahko prišteli med največje zimskosportne tekme zadnjih let.

Kaj pa naši fantje?

Kar molčimo o njih kot bi jih ne bilo. In vendar bodo nastopili in se precej jih bo. Palme, Stramel, Baebler, Novšak, Pribošek, Bevc, Dečman, Klancnik in Jakopič, vsi bodo reprezentirali naš skakalni sport in upajmo, da častno. Lansko leto so prišli na 66, in letos morajo potegniti na 70 m. Je to morda malo prevelika zahteva, toda v interesu našega smučarskega sporta je, da 70 m znamko že letos dosežemo. Kolikor poznamo naše fante, bodo napeli vse sile, da se to tudi uresniči.

Priprave za vseslovansko prvenstvo

Mala skakalnica, na kateri se bo vršil zaključek državnega in vseslovanskega prvenstva, se pripravljajo ter bo v teku četrtega pripravljena, tako, da bo dopuščala skoke nad 40 m. V teku dneva pridejo Čehi, ki bodo takoj prišli s treningom. Srečanje in vmesne razmere so najboljše. Zjutraj je hladno, v teku dneva pa se ozračje segreje.

Razpis

podzveznega prvenstva v klasični kombinaciji

Ljubljanska zimskosportna podzveza razpisuje za dne 24. in 25. marca 1935 na Pokljuki. V nedeljo, 24. marca ob 9.30 smuški tek na 17 km s startom in ciljem pred domom na Pokljuki. Tek se ocenjuje posamezno za prvenstvo v teku in za kombinacijo. V ponedeljek, 25. marca ob 9.30 smuški tek za kombinacijo in posamezno za prvenstvo v smučarskih skokih. Tekmuje se po pravilih JZSZ. Udeležba je dovoljena vsem verificiranim tekmcem valem JZSZ, ki so stari nad 15 let. Vsek tekmovalec se mora izkazati z verificirano izkaznico. Prijavnice ni, mora izkazati na predpisanih tekmovalnih prijavnicah do 22. marca na naslov: Predalci, Ljubljana, Selcemborgova ulica. Naknadne prijave so možne do doma Sumarskega doma na Pokljuki do 23. marca do 20. Na prijavnici je brezopozno navesti rojstno leto in pa disciplino, za katero bo startal (na pr. tek, kombinacija, skoki sami). Klubi naj priljavijo res samo tiste tekmovalec, ki bodo nastopili. Vsi klubi LP so dolžni poslati na start po dva tekmovalec. Zreba se za vse tekmovalec, ki bodo nastopili v pol ure pred startom. Prvak v kombinaciji prejme poleg častnega naslova prvaka še darilo. Prvi trije iz vsake tekme prejmejo darilo. Voda tekme za podzvezno prvenstvo je pod vodstvom predsednika Ante Gnidovec in vseh predsednikov ostalih podvez, ki bodo sodelovali. Tehnično vodstvo ima načelnik tehničnega odbora Predalci Stane. Pisarno vodi dr. Košir in bo poslovala od 23. marca v domu na Pokljuki. Razglasitev rezultatov bo 23. marca ob 13 pred domom. — Morebitne izpremembe bodo pravočasno javljene.

Razpis

prvega medkluškega table-tenisa turnirja, ki ga priredi Sportni klub Korotan v Ljubljani za prehodni pokal pod visokim pokroviteljstvom g. dr. Vladimira Ravnharja, predsednika mesta Ljubljane, dne 24. in 25. marca 1935 na Rakovniku v Ljubljani.

Tekmuje se v sledečih disciplinah: 1. Single gospodov; 2. single juniorjev; 3. single mladine; 4. double gospodov.

Določila:

1. Turnir se vrši po pravilih JTTZ-e. Pravico nastopa v vseh disciplinah imajo vsi v JTTZ včlanjeni klubi in verificirani ter neverificirani člani. Igra se z New Willa žogicami. — 2. Prijave z imeni tekmovalcev in s prilogo prijavnice z omenbo, v katerih disciplinah bodo igrali tekmovalci, je treba poslati do 22. marca na naslov: Sportni klub Korotan, Rakovnik.

Vinska razstava in sejem v Ljutomeru

Ljutomer, 12. marca 1935.

Danes je bil Ljutomer silno živahen. Vršil se je trojni sejm. kramarski, živinski in vinski. Slednji je zbudil največ zanimanja. Kramarski in živinski sta potekla v znamenju krize. Vinski sejm pa je bil zelo živahen. Kljub temu, da je bila lanska vinska letina kvantiteto slaba, obsega katalog razstavljalcev nad 150 števil. Na predvečer razstave se je vršila ocenjevalna komisija, ki je ugotovila, da so vsa razstavljena vina v splošnem prav dobra, nekatera prvovrstna. Kvaliteta lanskega pridelka je presegala povprečnost. Današnje otvoritve vinskega sejma so se udeležili domači

15 telet. — Cene: Debeli voli 1 kg žive teže Din 3—4, poldebeli voli Din 2—2,50, volji za delo Din 2—3, bikji za klanje Din 2—2,80, klavne krave debele Din 2—2,75, plemenske krave Din 2—2,25, krave za klobasarje Din 1,25—1,50, molzne krave Din 2—2,50, breje krave Din 2—2,50, mlada živina Din 2,50—4, teleta Din 3—4. Prodanih 293 komadov. — Mesne cene: Volovski meso I. vrste 1 kg Din 8—9, volovski meso II. vrste Din 6—8, meso od bikov, krav telet Din 4—6, teletje meso I. vrste Din 8—10, teletje meso II. vrste Din 4—6, svinjsko meso sveže Din 8—12.

S svetovnimi mojstri se sicer ne bodo mogli kosati, a bo za nas velikanski napredek, če bo znamka 70 m padla. Upajmo, da bomo poleg rekordnih skokov Norvežanov, Poljakov in Avstrijcev lahko zapisali tudi nov jugoslovanski rekord.

NOVE PRIJAVE

Avstrijska zveza je prejela naknadno še: Josef Benedikt, Ferdinand Ziegler, Hans Mariacher, Eugen Tschurtschenthaler.

Maier, Höll, Knobloch, Pfandner, Kraljancor so prispeli danes v Planico, ostali pridejo v teku četrtega. Zanimanje v Avstriji je izredno veliko za Planico, posebno v okolici Celovca in Beljak, in udeležba iz teh krajev presegla vsake pričakovanje.

TRENINGI NA SKAKALNICI

Na veliki skakalnici v Planici bo prišel danes trening naših tekmovalcev pod vodstvom Guttersena. Prvo potje predvsem Norvežan Urdahl se je na Baronehčju poskušoval na nogi ter na žolci ne more priti.

KUPITE PRAVOČASNO IZKAZNICE!

Opozorjamo vse posetnike Planice, da si preskrbite izkaznice takoj, ker je zanimanje zelo veliko, da bomo mogli pripeljati tudi tretji poseben vlak. Prosimo vse zainteresirane, da kupijo vozovnice vsakega v teku današnjega dne, ker je potek že zadnji termin, da lahko v dosegljivi dozi red uvedemo še en poseben vlak.

NAVODILO ZA POVRATEK

Vsi potniki zveznih vlakov, ki bodo potovali iz Ljubljane ali s postaj med Ljubljano in Planico, prejmejo v vlakih poseben kontrolni listek, na katerem ima-je točno označeno uro povratka in število vlakov, s katerim so se pripeljali v Planico. Vsak poseben vlak bo imel posebno številko, s katerim se smije potnik vračati. Izkaznica za povratek z drugim vlakom ne velja.

SOLSKI IZLETI V PLANICO

Srednjeveški, ki potujejo v Planico pod vodstvom profesorja, lahko dobijo četrtninsko vožnjo. Takim skupinam bo zveza dovolila posebno vstopnico k skakalnici, tekmuje in se je treba takoj prijaviti zvezni pisarni. Ti popusti veljajo samo za skupine solskih izletov pod vodstvom profesorja.

ZELEZNICARJI

Ponovno opozorjamo železnice, ki imajo pravico do režijskega voznega listka, da morejo potovati z vsakim zveznim vlakom ter kupijo vstopnice k tekmuje za ceno 30 Din v predprodaji ali v Planici.

BREZPLAČEN VIZUM

Finančni ministar je sporazumno z znanimi ministromi dovolil, da se izdajo brezplačni viza tujim udeležencem velikih mednarodnih smučarskih tekem v Planici 17. marca. Ta ugodnost na velja samo za tiste udeležence, ki se pripeljejo s posebnimi vlaki dne 16. in 17. marca.

Ljubljana. — 3. Prijavnica znaša za disciplino pod 1. 10 Din, pod 2. 5 Din, pod 3. 3 Din in pod 4. 10 Din. Naknadne prijave so podvojene. — 4. V disciplini pod 2. lahko tekmujejo le tisti igralci, ki na dan turnirja še niso izpolnili 18. leta. V disciplini pod 3. pa smijejo tekmujejo le tisti, ki do 24. marca še niso izpolnili 12. leta: vsi ti se morajo pred pričetkom turnirja izkazati z rojstnimi podatki. — 5. Zrebanje se bo vršilo dne 24. marca ob 20 v klubovnem tajništvu na Rakovniku. Boleč. zabavna bo obhajanje še v soboto zvečer v tekmovalnih prostorih; prav tam bo tudi objavljen razpored tekmovalcev. — 6. Protesti se bodo uveljavljali samo, če bodo najkasneje pol ure po odigrani partiji predloženi turnirskemu vodstvu in če bo protest neno-sredno po dogovoru usno javljen dolžnemu sodniku. Na poznejši in drugake predložene proteste se ne bo moglo ozirati. — 7. Vse discipline se igrajo na comp-sistemu, le v disciplinah pod 1. in 2. in 3. igrajo razni štirje (finale) po sistemu na točko. — 8. Prvi v disciplini pod 1. prejme prehodni pokal g. dr. Vladimira Ravnharja, predsednika mesta Ljubljane; prvi v disciplini pod 2. prejme prehodno darilo SK Korotana; prvi v disciplini pod 3. pa prejme prehodno darilo načelnika table-tenisa sekcije SK Korotana. Prva v disciplini pod 4. pa dobijo praktična darila. Prav tako dobijo praktična darila tudi drugi in tretji v vsaki disciplini. — 9. Prehodni pokal prejme v polnoletni tekmovalci, če si za osebo trikrat zaporedoma ali ne-krat v preložitvi Prehodna darila pa prejmejo v ne-popolni lasti, če jih osebi trikrat zaporedoma ali ne-krat v preložitvi. Ta darila prejmejo zmagovalec pri sebi in ga mora neposredno vrniti en mesec pred po-novnim turnirjem upravnemu odboru Korotana.

★
LZSP. Službeno. Soja u. o. bo drevi ob 30 v po-sebni sobi restavracije Emme. Prosimo točno in polno-številno!

Table-tenis turnir za prvenstvo Šiske. Minulo ne-deljo je priredil ZSK Hermes zelo lepo uspel turnir za prvenstvo Šiske. Rezultati so bili sledeči: Single juni-ori: 1. Grbec, 2. Kosmina. Tu so doživali juniori: Hermes, da so najboljši v Ljubljani in ima klub odli-čen nasrčaj. — Single gospodov: 1. Marinko (Hermes), 2. Dinovski (Hirija), 3. Horvat (Hermes). Zmagal je sigurno Marinko, ki je odpravil vse svoje nasprotni-ke rezultati 3:1. — Double gospodov: 1. Horvat-Dinov-ski, 2. Marinko-Dekleva. V tej disciplini je z veliko srečo zmagal ruliniraneži par Horvat-Dinovski. Zna-govalec so prejeli krasne nagrade trdke Spectrum.

Visokoolpski turnir tečaj SK Hirije. Smuč. sekcija Hirije priredi početni aprilu pod vodstvom zveznega smuč. učitelja Zupana Ervina 8 dnevnih visokoolpski turnir tečaj v Triglavskem parku. V tečaj se sprej-majo smučarji, ki že obvladajo osnovno pojma smuč-anja. Tečaj prične na nedeljo v Majstarni. Vršil se bo na Krmi, pri Stančevih koč, na triglavskem leden-iku, v dolini Sedmerih jezer, na planini na Kraju, na Voglu, končal pa bo v Bočinju. — Celotni dnevi pripravek za oskrbo in prenočišče bo znašal ca. 70 Din. V tečaj se sprejme samo omejeno število udeležencev in samo tisti, ki se prijavijo pravočasno. Prijave za tečaj se sprejemajo na naslov sekcije v kavarni Evropa do 31. marca. — Točna navodila za odhod, za opremo in stroške prejmejo tečajniki pravočasno.

Kinematografi v naši državi

Prejeli smo poročilo Državne filmske centrale v Jugoslaviji za leto 1934 ter posnemamo iz njega lete zanimive podatke:

Lani je napravila domača produkcija 107 fil-mov v dolžini 21.849 metrov, predvsem so to kul-turni filmi, žurnali in reklamni filmi. Večinoma smo lani producirali zvočne filme.

Lani je bilo uvoženih iz inozemstva 699 fil-mov z dolžino 693.648 metrov, dočim je znašal uvoz leta 1932 440 filmov v dolžini 540.152 m. Največ so uvozile filmov tele tvrdke: Paramount 97.487 m (1932 53.085), nato Fox z 90.594 m (1932 61.084), Metro-Goldwyn-Meyer 77.426 (1932 41.300) metrov itd.

Zanimivo je, da je bila leta 1932 nemška pro-dukcija v uvozu na prvem mestu, sedaj pa je to mesto odstopila Ameriki. Druge države praktično skoraj ne pridejo v poštev.

Število vseh kinematografov se je od 1. 1932 sem zmanjšalo od 338 na 336, povečalo pa se šte-vilo zvočnih kinov od 184 na 246, dočim se je število kinematografov za neme filme zmanjšalo od 154 na 90. V vseh kinematografih je 95.549 mest.

V naši banovini se je od 1. 1932 število zvoč-nih kinov povečalo od 31 na 35, število nemih pa zmanjšalo od 16 na 8. V vseh kinih naše banovine je na razpolago 9.701 mest. Sami trije ljubljanski kinematografi imajo 1.306 sedežev (Zagreb 9 s 6.021 mesti, Belgrad 12 z 10.386 mesti itd.).

JUGRAD

Uradni list savske banovine »Narodne novine« objavljajo poziv na 5. redni občni zbor zadruge »Jugrad«, jugoslovanska gradbena in kreditna za-druka, r. z. z. o. z. v Ljubljani. Občni zbor je skli-can na podlagi člena 14 pravil zadruge ter na po-dlagi odloka banske uprave v Zagrebu z dne 15. februarja. Skupščina bo 24. marca ob 8 zjutraj v Zagrebu v prostorih Varoške pivnice, ki se na-baja v Gajevi ulici 9, I. nadstropje.

Oblok bankovcev v USA

Iz Newyorka poročajo, da je državni tajnik za finance Morgenthau izjavil, da se bo del dobička, ki je bil pridobil pri valorizaciji zlatega zaklada, po-rabil za odkup 2% konsolidiranega posojila v zne-sku 600 milij. in za odkup 2% bonov za Panamski kanal v znesku 75 milij. dolarjev, torej skupno 675 milij. dolarjev, dočim znaša ves dobiček 2812 milij. dolarjev. Omenjene vrednostne papirje imajo sedaj nacionalne banke za podlago pri izdaji svojih ban-kovcev. Zaradi tega bo tudi ugasnila pravica nacio-nalnih bank izdajati bankovce, država pa

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pečilna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znak.

Damske klothalje

v ružavi in črni barvi, v raznih fazonah in velikostih, bele damske halje, bele predpasnike in rutke, damske barvaste predpasnike že od 17 Din naprej, otroške predpasničke od 8 Din naprej nudi največjo izbiro

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA, SV. PETRA C. 29

Prireditve

Kavarna Stritar

Vsak večer koncert.

Službe iščejo

Dekle z dežele

vajena samostojne kuhe in hišnih del - želi službo v boljši kršč. družini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2743. (a)

Dekle

želi iti za sobarico kot postrežnica k manjši in dobri krščanski družini. Stanuje: Sv. Petra c. 82, mežnarija. (a)

Službodobe

Prisilnega upravitelja za Pension v Dolmaciji - išče. — Reflektanti s kavcijo imajo prednost. Ponudbe pod »Prisilni upravitelj« 2746 v upravo »Slovenca«. (b)

Knjižovodjo

remnega, zaupanja vrednega, bilancista, z daljšo prakso, perf. zmožnega slovenskega, hrv. in nem. jezika, hitrega strojepisca - išče. — Reflektanti naj zahtevajo natančnejše pogoje od Krajevne protituberkulozne lige v Hrastniku. (r)

Službo služe dobi

mlad kmečki fant, ki bi vložil 2000—3000 Din. — Ponudbe v upravi »Slov.« pod »Zgovoreni« 2741. (b)

Irhar

(Weissgerber), perfekten, se sprejme. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Irhar« 2706. (b)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daie Slovenska banka. Ljubljana Krekov trg 10

Hranilne knjižice

Mestne hranilnice ljublj. v znesku do 20.000 Din - kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Plačam takoj« 2701. (d)

Razno

Gostilna »Ljubljana« v Šibeniku (na obali) Izborna slovenska kuhinja, ob vsaki uri tople in mrzle jedi, prvovrstna vina, sobe za tuje, vse po najnižjih cenah. — Se priporoča Franja in Andrej Žuljan. (r)

Odda se gradnja

letnega kopališča v Hrastniku. Reflektanti naj zahtevajo natančnejše pogoje od Krajevne protituberkulozne lige v Hrastniku. (r)

Objave

Preključujem

svojega moža Dolinskega Pavla, da ni upravičen kasirati in podpisana nisem plačnica za dolgove, katere bi napravil. Mici Dolinske, gostilničarka - Karlovska c. 28. (o)

Podpisani izjavljam

da nisem plačnik za dolgove ali druge stroške, ki bi jih kdorkoli naredil na moje ime. Florjan Rojc, Vojnik 20, p. Celje. (o)

Vnajem

Gostilna

tiske sobe, ledenica, pri postaji - se odda. Pripravno za trgovino desk in gradbenega materiala. Vprašanja na Vranešič, Sunja. (n)

Stanovanja

Opremljeno sobo

lepo in snažno, oddamo eni ali dvema osebam na Miklošičevi cesti 22B, I. nadst., vrata 17. (s)

Majhno stanovanje

obstoječe iz sobe in kuhinje - oddam s 1. majem. Poizve se: Vošnjakova 4, pri hišnici. (č)

Posestva

Hiša z vrtom

in vodno močjo naprodaj. Poizve se pri Gregoriču, mlinarju, Bled. (p)

Lepo stavbišče

ki bi odgovarjalo za trgovino, blizu kolodvora, občine in pošte - naprodaj. V okraju je trgovina neobhodno potrebna. Pojasnila daje Divjak, Blanca ob Savi. (p)

Prodajo

Sadno drevje

jablane, hruške, češnje, višnje, marelice, breskve, same zlahtne sorte, dobite pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3. (l)

Namočena polenovka

se dobi pri I. Buzzolini, za Skofijo. (l)

Telefon 2059
PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Razprodaja

Dne 14. t. m. se bo vršila ob 16 popoldne na Miklošičevi cesti št. 34, II. nadstropje, dražba sledečih predmetov: kompletna jedilnica, stojalo za palmo, razne vaze, kozarci, servis za črno kavo, servis za vino, lestenci, karnise z zavesami, razno pohištvo itd. (l)

Halo! Čevljarji! Halo!

Dobro idočo delavnico v Ljubljani prodam takoj za 20.000 Din. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zlata jama« št. 2742. (l)

Prodaj

poceni vrtni stroj v težji 83 kg, dvoje rezil za sedem osmin in 1. Mlavinjake, desno in levo četrti, pet osmin, tričetrti, kar v Saleku 5, Velenje. (l)

Oddamo nekaj voz

strojnega oblanja za stelo. A. Rojina & Comp., Slomškova ulica 16. (l)

Ugodna prilika

Prodaj dobro ohranjeno peresno kladivo št. 3, po skrajno ugodni ceni. Naslov v upravi »Slovenca« pod »Fužina« 2714. (l)

Kupimo

Rasterji

rabljeni, dobro ohranjeni, 50 x 50 cm, 40 do 60 linij, takoj kupimo. Označiti ceno. Ponudbe na naslov Vinko Prkič, Dositijeva br. 49 a, Beograd. (k)

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah
ČERNE, ruvelir, Ljub ana
Wolfova ulica št. 3.

Naročajte

SLOVENCA

najcenejši slovenski dnevnik

BOLNE NOGE

Z uporabo
novega sredstva,
olajšanje
v treh minutah

Na tisoče ljudi v Franciji se poslužuje danes novega sredstva, ki naglo in z lahkoto odpravlja vse težave in bolečine nog. Se drevi pomočite noge enostavno v vročo kislavo kopel Saltrat Rodella. Občutljivost bo minila takoj, ko bo kisik prodrl v kožo. V treh minutah popolnoma prenehajo vsa vnetja in otekline. Kurja oca se omechajo tako, da jih lahko odstranite poponoma s koreninami brez bolečin in nevarnosti. Nosili boste lahko lepe čevlje manjše številke ter z lahkoto hodili ves dan, ali pa plešali vso noč. Saltrat Rodell se prodaja z jamstvom po neznatni ceni v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

**SALTRAT
RODELL**

»SVOJIK SVOJIM!«

Gostilničarji, restavratirji, kavarnarji!

Automatične biljardete

v nakup ali v najem Vam nudi prva koncesionarna tvrdka v Dravski banovini

JOSIP ČRNIČIČ

Ljubljana — Hajdrihova ulica št. 16

Izdelek je priznana, solidno delo rok slovenskega delavca Kapital je 100% slovenski! V kvaliteti smo nad konkurenco, v ceni pod njo! — Zaveden Slovenec odklanja izdelke tujega kapitala!

REŠIL SE JE PETNAJSTLETNEGA TRPLJENJA

SATTLER ANTON

KOROŠKI DOBROVOLJEC - INVALID

12. MARCA 1935 OB 20.30

POGREB BO 14. MARCA OB 4.15 IZ KOLEZIJSKE ULICE 24

LJUBLJANA, 12. MARCA 1935

ZALUJOČI

Zahvala

Za premnože in ljubeznive izraze sočuvstvovanja ob težki in nenadomestljivi izgubi našega iskreno ljubljenega soproga, očeta, starega očeta, lasta, svaka in strica, gospoda

Franca Javornika

trgovca in posestnika na Viču-Glincah pri Ljubljani, Tržaška 50

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem našo prisrčno zahvalo. Iz globine srca se zahvaljujemo vsem darovalcem prekrasnih vencev, kakor raznim društvom in njegovim stanovskim tovarišem. Iskrena hvala č. duhovščini, pevskemu društvu na Viču za prekrasne žalostinke, ter vsemu ostalemu občinstvu, ki je v tako častnem številu spremlilo rajnega na njegovi poti k večnemu počitku. Dragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Vič-Glinca pri Ljubljani, dne 13. marca 1935.

ZALUJOČI OSTALI

Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je po kratki, a mučni bolezni za vedno zapustil naš preljubi očka, brat, gospod

Jožef Stegenšek

pos., gost., pek, mojster in obč. odbornik ob pol 3 zjutraj, previden s sv. zakramenti za umirajočce, v 78. letu starosti. Zemeljski ostanek pokojnika se prenese iz hiše žalosti v Slov. Konjicah v petek, dne 15. marca 1935 ob 3 pop. na farno pokopališče, kjer se polože k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 16. marca ob 8 v farni cerkvi.

Priporočamo pokojnika v prijazen spomin in molitev.

Slov. Konjice, dne 13. marca 1935.

Edvard Stegenšek, Josefina Tozzi, Johana Muhrij, otroci in ostalo sorodstvo.

Björnstjerne Björnson:

38

Deklica s Prisoj

Deveto poglavje

Guttorm in Karena Solbakken sta že pokosila, ko je Seneva vsa rdeča in zasopla stopila v hišo.

»Ljubi otrok, kje pa si bila?« je vprašala mati.

»Z Ingrido sem zaostala,« je rekla Seneva in postala, odlagaje svoji ruti. Med tem je oče po predalu iskal neko knjigo.

»Kaj neki sta si imeli pripovedovati, da je tako dolgo trajalo?«

»O, nič!«

»Ce je tako, bi bilo vsekakor bolje, če bi bila z drugimi šla iz cerkve domov, otrok moj,« je rekla mati, vsta in postavila pred njo jed.

Seneva je sedla za mizo; mati, ki ji je sedla nasproti, je nadaljevala:

»Ali si še z drugimi govorila?«

»Se z drugimi,« je rekla Seneva.

»Saj otrok vendar le sme z ljudmi govoriti,« se je oglasil oče.

»Seveda sme,« je nekoliko prijazneje rekla mati; »ampak svojih staršev naj se drži.«

Na to ni nihče odgovoril.

»Danes je bil v cerkvi lep dan,« je znova začela Karena; »človeku dobro de, če vidi otroke v cerkvi.«

»Da, človek misli na svoje otroke,« je rekel Guttorm.

»Prav imaš,« je vdihnili mati. »Kdo ve, kako se jim bo še godilo.«

Nastal je dolg molk.

»Bogu smo dolžni zahvalo za marsikaj,« je končno zopet spregovoril Guttorm; »ohranil nama je vsaj enega otroka.«

Mati je sklonila glavo in s prstom drgnila po mizi. »Najino največje veselje je,« je tiho dejala; »prav pridna deklica je,« je tiho dodala.

Zopet je nastal dolg premolk.

»Res veliko veselje nama dela,« je rekel Guttorm.

»Ljubi Bog naj jo osreči,« je čez čas ginjen pripomnil.

Mati je zopet s prstom drsala po mizi. Na mizo je kanila solza, katero je s prstom razmazala.

»Zakaj pa ne ješ?« je vprašal oče, ko je čez dolgo časa pogledal hčerko.

»Hvala, sem sita,« je odgovorila Seneva.

»Saj nisi nič jedla,« je spregovorila mati; »pa toliko si hodila.«

»Ne morem jesti,« je rekla Seneva in mečkala vogel svoje ovratne rute.

»Jej, ljubi otrok,« je rekel oče.

»Ne morem,« je rekla Seneva in zajokala.

»Dragica zakaj pa jokaš?«

»Ne vem,« je ihtela.

»Tako hitro joka,« je rekla mati. Oče je vstal in stopil k oknu.

»Dva možka prihajata semkaj gori,« je rekel.

»Res? Semkaj?« je vprašala mati in še ona stopila k oknu.

Nekaj časa sta oba molče gledala ven.

»Kdo bi neki utegnil biti, dragi?« je končno rekla Karena, pa ne tako, kakor bi spraševala.

»Ne vem,« je odgovoril Guttorm, ki je še vedno gledal skozi okno.

»Ne gre mi v glavo,« je rekla.

»Meni tudi ne,« je odgovoril.

Moža sta se približevala. Starejši je postal in se ozrl; mlajši tudi; nato pa sta zopet stopala.

»Ali se ti zdi, kaj neki bi rada?« je vprašala Karena nekako tako kakor poprej.

»Ne prav nič,« je odgovoril Guttorm.

Mati se je obrnila, stopila k mizi, odnesla jed in mizo pospravila.

»Prav bi bilo, ko bi si zopet privezala ruto, ljuba hčerka, ker prihajajo tuji ljudje,« je rekla Senevi.

Komaj je to spregovorila, že je Sāmund odprl vrata in s Thorbjörn stopil v hišo.

»Božji blagoslov tej družini,« je rekel Sāmund ter nekoliko postal pri vratih. Nato je počasi pristopil in pozdravil vse navzočne; prav tako tudi Thorbjörn. Nazadnje sta stopila k Senevi, katera je stala tam v kotu in v roki držala ruto, ne vedoč, ali naj jo ogre ali ne, najbrže sploh ni vedela, da jo ima v roki.

»Poiščita si prostor, da sedeta,« je rekla mati došlecema.

»Hvala — sicer pa ni daleč do vas,« je rekel Sāmund, a vendar sedel. Thorbjörn je sedel zraven očeta.

»Davi smo vas pri cerkvi kar zgrešili,« je omenila Karena.

»Da, iskal sem vas,« je odgovoril Sāmund.

»Je bilo mnogo ljudi,« je rekel Guttorm.

»Mnogo jih je bilo,« je ponovil Sāmund. »Lep dan je bil danes v cerkvi.«

»Res, pravkar sva govorila o tem,« je odgovorila Karena.

»Ko vidiš birmance, te kar prime pri duši, če imaš sam otroke,« je dodal Guttorm.

Njegova žena je sedla na klop.

»Svet je danes res že napredoval: Streljamo

brez dima, vozimo se brez konj, brzojavljamo brez žice, le še nečesa manjka.«

»Česa?«

»Dote brez žene.«

Pisatelj. »Tu-le, milostna gospa, so vse moje pesmi. Toliko jih je, da jih lahko vso zimo prebirate.«

Dobra juha. Gospodinja: »Le pojejte to juho, ubogi mož, in se obračajte, kakor bi bili doma.«

Berač: »Veste kaj gošpa, ko bi jaz doma jedel tako juho, bi vas prematil.«

Želja življenja. Zdravnik: »Ljubi prijatelj, vašo betežnost povzroča vaša starost; mlajšega vas pa ne morem narediti.«

Bolnik: »Saj tega ni treba, da me naredite le še starejšega!«

Junak: »Tolovaj: »Izročite mi, kar imate seboj, sicer...«

Junak: »Prosim, prosim, prav rad, gospod tolovaj, ampak nič drugega nimam, ko ta-le nabasani samokres.«